

Tinca na 110!

Najstarejša Slovenka Katarina Marinič - Tinca iz Deskel je prispela do 110. leta starosti. Do častitljivo visokega življenjskega jubileja! Pred letom osorej so v novogoriškem Domu upokoјencev, kamor je Tinca prišla pred nekaj več kot desetletjem, ob praznovanju njenega rojstnega dne zapisali, da je "naša Tinca dobrodušna, vedno zadovoljna, vesela vsakega obiska". Tako domsko osebje kot klana slavljenka so tudi letos ponosno in težko čakali na praznovanje njenega rojstnega dne. "A bo ki, a bo tud maš?" je kot običajno spraševala Tinca.

Foto: D. Volk

Časopis občine Kanal ob Soči / oktober 2009 / št.24 / leto VII / odgovorni urednik: Valter Pregelj / www.obcina-kanal.si / brezplačen izvod

Starost: okus po lepšem včeraj, danes pred jutri

Foto: Arhiv Ane Kodejla

... Z MOSTA ...

Lepota staranja

Veste, starost ni nič kaj lepa. Tako je večkrat govorila gospa, ki je skupaj z mačkom živela ob Ljubljanici v stari večstanovanjski zgradbi. V tretjem "štuku" in brez "lifta". Pri osemdesetih je tudi večkrat na dan peš premagovala lesene škripajoče stopnice. Nemalokrat z nakupovalnimi vrečkami v rokah. Dobro je to, za vitalnost, je po vsakem vzponu še zasopla pribila. Tudi po stanovanju je vse sama postorila, a pod bremenom let in bolezni vse težje in težje. Potem je odšla v dom za ostarele in ... umrla. Tu ni posledične povezave, ampak gre za ponazoritev procesa, ki spremlja človeka "od zibelke do groba". Vmes je Zgodba različnih odtenkov, občutij in doživetij. Vmes so koraki, ki ne sprašujejo za pot, temveč jih ta sama vodi. Ko je človek mlad, ne more razumeti, kaj prinaša starost. Ko ostari, razume vse, a mu to bore malo pomaga. Pa vendar je spoznavanje minljivosti vznemirljivo in poučno potovanje. Če odpiráš vrata v pričakovanju! Zato potrebujemo vedno nove izzive. Če se človek uleni, hira in propade. Starost res ni lepa, ko jo gledamo s pozunanjenimi očmi. Ko je betežna in nemočna. A dokler si sama streže, je še znosna.

Valter Pregelj

Dolge so njihove vrste, a

...

V domovih za ostarele preživlja jesen svojega življenja trenutno kar veliko naših krajanov. Čakalna doba za prosilce pa se iz meseca v mesec spreminja. Tako je v Novi Gorici potrebno počakati na negovalni oddelek približno leto do leto in pol, na stanovanjski del pa približno eno leto.

"Dom za starejše je nujno potreben. Lokacija je lahko v Kanalu, lahko pa tudi kje drugje. Ni treba, da je luksuzen, samo naj ga zgradijo čim prej," razmišlja Agata Šuligoj.

Iz kanalske občinske uprave odgovarjajo, da bodo do konca leta dorekli lokacijo in začetek gradnje doma. V proračunu so namreč že pred tremi leti namenili 300 tisoč evrov za gradnjo, a kaj ko ni prišlo do dogovora za lokacijo pri vrtcu, pravijo še v občinskih službah.

Potrebovali bi tako dom kot dneveni center, kjer bi starejši lahko bili le nekaj ur dnevno, če oskrbe ne bi imeli doma, pa menijo v vrstah starostnikov.

Irena Hočevlar Križnič

Več na str. 14 in 15

30 let Kogojevih dnevov

Mednarodni festival sodobne glasbe Kogojevi dnevi je letos slavil 30 letnico.

Otvoritvena slovesnost je bila v znamenju nagovorov akademika Cirila Zlobca, župana Andreja Maffija in slavnostnega govornika Boruta Pahorja, predsednika slovenske vlade.

Kot je posebej poudaril dolgoletni dekan Glasbene akademije iz Ljubljane in priznani slovenski skladatelj Pavel Mihelčič so Kogojevi dnevi edini slovenski festival, ki ima jasno izdelan koncept, in vsa ta leta skrbi za predstavitev novih glasbenih del slovenskih skladateljev. Tako je bilo v tridesetih letih izvedeno prek 350 novitet.

Velika zasluga za častitljivi jubilej gre Prosvetnemu društvu Soča iz Kanala in njegovi dolgoletni predsednici Milici Zimic. Ob tej priložnosti ji je župan izročil plaketo.

Odprtju letošnjih Kogojevih dnevov je sledilo še odprtje razstave "Goriški likovni krog in slovenski tisk med obema vojnoma", slovesnost pa je zaokrožila vokalna skupina Čarnice.

TIC Kanal

Foto: B. Bizjak

IZ VSEBINE

Novi gorsko-kolesarski vodnik "Dolina Soče" Leona Lebana. Več na strani 6

Tudi letos je v Ligu (za)dišalo po kostanju. Več na strani 9

Za razvoj podeželja Bogastvo kanalske noše

KANAL - Za nami je prvi uspešno izpeljan projekt *Lokalne akcijske skupine (LAS)* z imenom "Razvoj novih produktov na po deželju". V tem okviru smo predstavili *kanalsko nošo kot protokolarno obleko na zaključni prireditvi 26. avgusta 2009 na kanalski Kontradi*.

Piše: Nika Testen, TIC Kanal

Po pozdravnem nagovoru župana **Andreja Maffija** nam je vodja projekta **Darja Lahajnar** iz Idrijsko - Cerkljanske razvojne regije podrobneje predstavila projekt in njegove značilnosti. Občina Kanal ob Soči je bogatejša za štiri komplete kanalskih noš, za spominke z motivom kanalske noše ter z razglednicami.

Strokovno mnenje o nastanku oblek je prispevala **Inga Brezigar** iz Goriskega muzeja. Podlago za prijavo projekta pa so v obliki raziskovalne naloge poskrbeli na osnovni šoli v Kanalu, medtem ko je domače društvo upokojencev kot partner v projektu pripravilo vezenje vzorčne obleke.

Prireditve so obogatili sopranistka **Rosana Peršolja** ob spremljavi **Andreja Plesničarja** na diatonični harmoniki ter Folklorno društvo Ivan Lahajnar s šentviške planote. Po predstavitvi projekta kanalske noše so si obiskovalci lahko ogledali razstavo starih fotografij Kanala iz zbirke **Branka Drekonje** in se posladkali z marijateljimi kolači.

Foto: TIC Kanal

Kanalska noša: Obleka za posebne priložnosti

Dan brez avtomobila Otrokom ulice za igro

Otroški smeh, vriskanje in zadovoljni obrazi. S temi besedami bi lahko povzeli dogajanje ob dnevu brez avtomobila, ki smo ga združili z vse-slovensko akcijo Vrnimo ulice otrokom za igro.

Piše: Lora Zimic Mugerli, SPV v cestnem prometu

KANAL - Vse se je dogajalo na ulici za cerkvijo. 170 otrok iz kanalskega vrtca in nižjih razredov osnovne šole je imelo priložnost, da se preizkusijo kot plesalci v twirlingu, orientalskem plesu, športnih igrah in v izdelovanju unikatnih vizitk iz suhega cvetja.

Glavni namen akcije je bil oživiti ulico, ki služi samo za parkirišče, z otroško igro vsaj en dan v letu. In to smo dosegli. Poleg tega so podobne mnenje delili tudi obiskovalci. Ulici bi morali povrniti prvotni pomen in jo nameniti druženju.

Zavod za varstvo kulturne dediščine iz Nove Gorice je že pred časom izdal pisno mnenje oziroma priporočilo, da bi Kontrado in ulico za cerkvijo zaprli za promet, ker sta v sklopu trškega jedra spomenika prve kategorije.

Ob tem dogodku gre vsa zahvala animatorjem in sicer **Mojci Belingar**, plesni pedagoginji, članicam Twirling kluba Deskle, **Katarini**, **Suzani** in **Anji**, študentoma fakultete za šport **Nejcu** in **Mihi** ter likovni animatorki **Diani Breščak**. Osnovni šoli Kanal pa smo hvaležni za prijazen odziv našemu povabilu.

Velika odmevnost dogodka nam pomeni spodbudo, da bomo akcijo ponovili tudi prihodnje leto.

Foto: TIC Kanal

Otroški živ-žav na ulici namesto vozil

Investicijska in vzdrževalna dela v Občini Kanal ob Soči v letu 2009

POKOPALIŠKA VEŽICA V AVČAH

Pokopališka vežica v Avčah je končana. Odpravljajo se manjše pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene na tehničnem pregledu. Pričakujemo uporabno dovoljenje.

ČISTILNA NAPRAVA DESKLE

Čistilna naprava je zgrajena. Zaradi težav pri dobavi in vgradnji tehnološke opreme še ni pridobljeno dovoljenje za poskusno obratovanje.

KOMUNALNA ČISTILNA NAPRAVA GORENJA VAS

Komunalna čistilna naprava Gorenja vas je zgrajena za kapaciteto 350 priključnih enot in je že v poskusnem obratovanju. V pripravi je dokumentacija za pridobitev uporabnega dovoljenja.

ČRPALIŠČE LEDINCA

Z ureditvijo črpalnice na Ledinci in navezavo le-tega na povezovalni vodovod, ki je bil zgrajen v I. fazi izgradnje, bomo naselju Deskle zagotovili zadostne količine pitne in požarne vode.

POKOPALIŠKA VEŽICA V**AVČAH**

Pokopališka vežica v Avčah je končana. Odpravljajo se manjše pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene na tehničnem pregledu. Pričakujemo uporabno dovoljenje.

ČISTILNA NAPRAVA DESKLE

Čistilna naprava je zgrajena. Zaradi

težav pri dobavi in vgradnji tehnološke opreme še ni pridobljeno dovoljenje za poskusno obratovanje.

KOMUNALNA ČISTILNA NAPRAVA GORENJA VAS

Komunalna čistilna naprava Gorenja vas je zgrajena za kapaciteto 350 priključnih enot in je že v poskusnem obratovanju. V pripravi je dokumentacija za pridobitev uporabnega dovoljenja.

ČRPALIŠČE LEDINCA

Z ureditvijo črpališča na Ledinci in navezavo le-tega na povezovalni

vodovod, ki je bil zgrajen v I. fazi izgradnje, bomo naselju Deskle zagotovili zadostne količine pitne in požarne vode.

ČRPALIŠČE DRMOTA

Z deli na črpališču Drmota smo pričeli v septembru. Vrtina skupaj z novozgrajenim črpališčem bo priključena na obstoječi vodovod, ki povezuje vrtino in naselje Zagora. S tem bomo zagotovili pitno vodo za zaselka Dermota in Zagora.

PRENOVA STARE TELOVADNICE OŠ KANAL

Na Osnovni šoli Kanal so že več kot 10 let potekala prizadevanja po pridobitvi prostorov za pouk tehnike in tehnologije ter za individualno delo z učenci. Potrebe po novih prostorih so se še dodatno povečale z uvedbo devetletke. V teh letih je bilo več idej o rešitvi prostorske stiske. Dilemo je lani presegal občinski svet z odločitvijo o rekonstrukciji stare telovadnice

v učilnice in večnamenski prostor.

JAVNA PARKIRIŠČA IN JAVNA TRŽNICA V KANALU

V mesecu maju 2009 je bila dokončana prva faza ureditve javnega parkirišča in javne tržnice v Kanalu.

Ta faza je zajemala izvedbo zahtevne statične sanacije brežine, ter oporno konstrukcijo. Da pa bi tržnica lahko začela služiti svojemu namenu je potrebno izvesti še pokriti objekt, tlakovati površine, na-

Valter Valentinčič, občinski svetnik (SLS)**Naj politika ne prevlada razuma!**

Po treh letih mandata sedanjega občinskega sveta se že kažejo rezultati dela, tako sveta kot občinske uprave in župana. Na začetku smo prišli do skupne ugotovitve, da ni (bilo) pripravljene dokumentacije za pričetek del na marsikaterem projektu, tako, da je trajalo kar precej časa, preden se je lahko začelo z novimi investicijami. Kasneje je stvar stekla in sedaj ima občinska uprava nekaj projektov celo "na zalogi", tako da se v najkrajšem času lahko prične z deli.

Kar me najbolj navdušuje je to, da bomo v Desklah že v kratkem lahko pili neoporečno vodo iz vodovodnega omrežja. Končuje se namreč investicija - vrtina Ledinca, nekoliko pozneje pa bodo tudi v Zagori dobili neoporečno pitno vodo. Začela so se tudi dela na graditvi vodovoda Kal nad Kanalom, ki se bodo kasneje nadaljevala z vodovodom do Levpe. Ta naložba bo delno pokrita tudi iz evropskih sredstev. Oskrba s pitno vodo je zame največja vrednota za naše občane. Čimprej je potrebno vsem prebivalcem naše občine zagotoviti osnovne pogoje za življenje. Občina Kanal ob Soči ima, razen dveh večjih naselij, veliko območij z redko poseljenostjo. Mislim da je potrebno tudi ljudem, ki živijo v manjših vaseh, nuditi enakovredne pogoje za življenje. Predvsem je to oskrba s pitno vodo, dostopnost do interneta, cestne povezave in vse ostale prednosti, ki jih imamo prebivalci v "dolini", v odročnih krajih pa ne.

Z vidika ekologije se stvari gibljejo v pozitivni smeri. Mnogo je k temu pripomogel Salonit Anhovo s stalnim izboljševanjem in urejanjem na področju izpustnih plinov in drugega onesnaževanja. Nujno je urediti ekološki otok tudi v Desklah, saj ugotavljamo, da v Kanalu ta odlično deluje. Na tem področju bo moral vsak izmed nas dodati svoj del – pri zbiranju in ravnanju z odpadki, predvsem pa pri varovanju narave in odlaganju nevarnih snovi v našo okolico.

V tem mandatu je občina za investicije pridobila in izkoristila že več kot milijon evrov iz evropskih sredstev in tak trend se bo nadaljeval tudi v prihodnje, kajti investicijskega denarja bo vedno manj. Izteka se pogodba za odškodnine za poseg v prostor, manj je konsijskega denarja od iger na srečo pa tudi recesija, ki smo ji priča, bo pustila svoje posledice. Kot kaže se ta ne bo končala tako hitro kot napoveduje sedanja vlada.

Ne smemo zanemariti tudi dejstva, da je naša občina v samem vrhu po dodeljevanju sredstev za kulturo, šport in rekreacijo. Malokatera občina se lahko pohvali s tako raznoliko ponudbo kulturnih, športnih in drugih prireditev. Želel bi ob tej priliki občane povabiti k sodelovanju in spremljanju prireditev ter dati vzpodbudo za še večjo udeležbo in obisk.

Mislim, da na tem mestu, ko ste mi kot "starosti občinskih svetnikov" dali besedo, lahko pohvalim občinski svet, ki ne deluje po principu preglasovanja, ampak s konsenzom vseh članov sveta. Pohvala občinski upravi in nenazadnje županu, ki zmora vijugati med vsemi problemi. Stvari, ki jih bo treba v občini še postoriti je toliko, da bodočemu županu in občinskemu svetu ne bo zmanjkalo dela.

Na koncu bi še poudaril, da naj politika ne prevlada nad razumnostjo in da nam bodo le prave odločitve ustvarile možnosti za lepše in ugodnejše bivanje v naši lepi občini.

Foto: Osební arhiv

Janez Zimic, evropski prvak v fitnessu

Z disciplino v hrani in vestno vadbo do izoblikovanega telesa

Bilo je petkovo sončno popoldne. Nestrpna in nekoliko prestrašena sem pričakovala evropskega prvaka v srednji kategoriji fitnesa. Kar malce čudno se sliši, sredi Kanala srečati človeka, ki je trenutno neprekosljiv v vsej Evropi. Za nameček pa še doma iz Kanala. Prvi vtis, ko ga zagledaš: Kako je mišičast! Trenutek zatem, ko mi za računalnikom veselo razkazuje fotografije s tekmovanj, prijateljev, družine in krajev, ko s posebno vnemo govori o Kanalu in o Soči, pa prvemu vtisu še dodam: Preprost, navdušen, odprt, zgovoren, veseljak, športnik, vztrajen ... nasploh Kanauč.

Sprašuje: Ana Križnič

Slike: Osebni arhiv

Janez Zimic v elementu (drugi z desne)

Janez, iz Evrope se širi glas o vaših neverjetnih uspehih. Marsikdo pa tudi v vašem domačem kraju ne ve, s čim se ukvarjate. Nam lahko za začetek razložite, kaj pomeni trenirati fitnes?

Pri fitnessu je ključna simetrija in izoblikovanost telesa. Za ta šport je potrebno imeti veliko volje in ljubezni, saj zahteva ogromno odpovedovanja, pa tudi srečo, da je telo že genetsko lepo izoblikovano. Ključno vlogo igra prehrana, ki se je moram strogo držati. Na dan pojem vsaj štirikrat toliko beljakovin kot drugi ljudje. Jem praktično le kuhano belo ribje meso in kuhane piščančje prsi in to po šestkrat dnevno. Ne smem si dovoliti nobenih spodrsrlajev z ogljikovimi hidrati, o sladkarijah in maščobah pa ne smem sanjati tudi po šest mesecev, kolikor trajajo priprave na tekmovanja. Seveda je potrebna tudi vestna vadba, ki poteka trikrat tedensko v fitnesu, vsaj dvakrat tedensko pa treniram na kardio aparaturah. Pred tekmovanji trening izrazito povečam, tako da sem v fitnesu po štiri ure dnevno. Pravzaprav je to način življenja, saj moraš vse podrediti športu.

O tem športu imamo veliko napačnih predstav. Poleg tega ga mešamo z bodybuildingom. So razlike očitne?

Da, razlike so precejšnje. Bodybuilding je še večja skrajnost.

Zahteva še več beljakovin in pripelje do še večje mišične mase, kar v končni fazi tudi ni več zdravo, ker se velikokrat povezuje z prepovedanimi substancami, česar jaz ne smem uporabljati in ne uporabljati. Telo si izoblikujem le z vadbo in prehrano. V naši kategoriji je bolj kot kvantiteta pomembna kvaliteta mišic, ki morajo biti enakomerno in simetrično izoblikovane. Razlike so velike, čeprav nepoučeni ta dva športa kar enačijo.

Glede na to, da ta šport pri nas na profesionalni ravni ni zelo razširjen, me zanima, kako ste se sploh odločili zanj? Je želja, da se mu posvetite poklicno prišla šele pozneje, po prvih uspehih?

Sprva je bila moja ljubezen odbojka. Že takrat sem zahajal v fitnes in s časom sem povsem presedlal. K odločitvi, da se profesionalno posvetim fitnesu, je ogromno pripomogel naslov državnega prvaka leta 2005, ki mi je dal obilico zagona za nadaljnje delo. Zahvaliti se gre tudi mojemu trenerju **Dušku Madžaroviču**.

Vemo, da se športniki večkrat soočate z obilico težav z opremo, trenerji, možnostmi za uveljavitev. Kako je v Sloveniji?

Ta šport pri nas še ni zelo uveljavljen. Težko oziroma praktično nemogoče je dobiti sponzorje, kar mi predstavlja veliko oviro. Sam

treniram v Ljubljani, kjer so tudi najboljše možnosti pri nas. Ovira je tudi, da zastopam Slovenijo. Težko je namreč prepričati pristranske sodnike iz veliki držav, da zmagaja pripada majhni Sloveniji.

Domnevam, da je bilo minulo evropsko prvenstvo največji letošnji izziv za vas in zagotovo je zahtevalo obilico odpovedi. Koliko časa vam je vzela priprava in kaj vse vključuje?

Da, zares sem največ moči namenil prav evropskemu prvenstvu v Sapri blizu Neaplja. Šest mesecev sem vse podrejal temu nastopu. Teden dni prej sem tekmoval tudi na svetovnem prvenstvu v Nemčiji in tam dosegel tretje mesto v Word Fitnes Federation (svetovna fitnes zveza). Zadnje moči pa sem prihranil za Italijo in uspelo mi je, saj sem postal svetovi podprvak in evropski prvak v srednji kategoriji fitnes athletic. Ob tej priložnosti bi se zahvalil tudi OŠ Kanal, ki mi je prijazno odstopila kombi. Največja zahvala pa gre moji družini in prijateljem, ki so zadnje mesece potrpežljivo z menoj. Vsi fizični napori in enolična vadba te tudi psihično zelo izčrpajo. Brez njihovega razumevanja in bodrenja bi mi težko uspelo.

Najbrž vas na tekmovanje v Sapri vežejo zelo lepi spomini. Postati evropski prvak je vendar nekaj najlepšega, kar se športniku lahko zgodi. Kako pa je tekmovanje potekalo in kaj vse igra vlogo pri ocenjevanju?

Pogled od zadaj

Sapri je že tako zelo idilično mestec, če pa te pripelje do naslova evropskega prvaka, se ga še toliko raje spominjaš. Seveda je bil vrhunec nastop, ki je poplačal ves trud zadnjih mesecev. Velja kar rutina, da mora najprej celotna skupina pokazati deset predpisanih poz, šest sodnikov iz šestih različnih držav pa nas primerja med seboj. Vsi tekmovalci smo pri tem prekriti s tonirno kremo, ki naša telesa po-

temni in še bolj poudari mišice. Temu sledi še minuta in pol prostega programa, kjer plešemo na glasbo. Ta del je namenjen bolj zabavi ljudi. Malo šova je potrebno, da imajo kaj od nas tudi gledalci.

Ta naslov pa ni vaš prvi. Nam lahko zaupate druge lovorike, s katerimi se lahko ponašate. Katera vam je najljubša?

Zelo lepe spomine imam na leto 2005, ko sem na svojem prvem tekmovanju postal državni prvak. Uspelo pa mi je doseči tudi tretje mesto na svetovnem prvenstvu v Firencah, letos pa tretje mestno v okviru svetovne fitnes zveze. Krona vsega pa je naslov svetovnega podprvaka in evropskega prvaka, ki sem si ga priboril v Sapri.

Vemo, da se v vsakem športu dogodi marsikaj zanimivega in nenavadnega. Bi nam morda zaupali kakšno cvetko, ki se vam je zgodila?

O športu, s katerim se ukvarjam, je veliko tabujev, ki me večkrat spravijo v smeh. Pogosto so ljudje, ki me vidijo, mnenja, da so moje mišice nekako napihnjene z zrakom, vendar je mišica mišica. Iz mesa in krvi, ni pa balonček, ki ga boš lahko spuščal. Vsak, ki ne verjame, lahko pride preverit k meni. (smeh). V smeh me spravljajo tudi komentarji na plažah. Največja težava pa je ljudi prepričati, da te mišice niso plod poživil, ampak plod načina življenja.

Vaše znanje in izkušnje so zelo bogate. Jih prenašate tudi na mlajše rodove?

Da, seveda. Sicer študiram ekonomijo, vendar sem poklicno osebni trener. Imam licenco, s katero treniram fitnes, rokometase, atlete. To sem pripravljen početi tudi tu, na Primorskem, ne samo v Ljubljani. Svetujem tudi glede prehrane.

Najlepša hvala za pogovor. Celotno uredništvo Mosta, prepričana pa sem, da tudi vsi občani, vam želimo še obilo uspehov. Zagotovo s svojim delom promovirate tudi naše kraje. Ob koncu bi vas prosila, da nam zaupate tudi vaše načrte v prihodnje.

Ta naslov mi je vlil ogromno novih moči in volje. Vsekakor si želim novih tekmovanj in novih dobrih rezultatov. Upam, da bom v prihodnjih letih našel tudi sponzorje, ki bi mi pomagali priti do novih uspehov. Najboljša leta za ta šport so po 35, torej imam še zelo veliko časa. Načrtov in zagona mi ne manjka in upam, da bodo kot do sedaj pripeljali tudi do dobrih rezultatov.

Jožica Stanič, predsednica Društva upokojencev Deskle-Anhovo Volje za vsak dan

Energična in radoživa, simpatična in duhovita, predvsem pa polno zaposlena. Še marsikatero lastnost bi ji lahko pripisali, vsekakor pa lahko rečemo, da je mladenka v pokoju, ki Društvu upokojencev Deskle Anhovo (DUDA – po njeni različici) predseduje že šest let.

Sprašuje: Petra Paravan

Jožica, kako bi se predstavili?

Ah, joj... No, moj domači kraj so Ložice, trideset let pa sem z družino živela v Novi Gorici. Ko je oče zbolel, smo se preselili v domačo hišo. Imam tri sinove in dva vnuka. Poleg "službovanja" v društvu, mi je v veselje zeliščarstvo, slikarstvo (pravkar razstavlja v Slapu ob Idriji, op. P. P.) in kiparstvo, balinanje ter ples v skupini Tince.

Kako ste postali predsednica društva?

Jožica Stanič

Ha, imela sem odprtje razstave o herbarijih, čajih, pijačah, kremah in tinkturah v Stekleni dvorani, ko je čez nekaj časa prišla Lidija Rahotina k nam na obisk, da bi mojega moža povabila za predsednika upokojenskega društva. Ampak, saj veste, kakšni so moški: veliko govorijo, nič ne naredijo... (zasmeji se, češ, saj se moram malo pohecat). Tako sem namesto moža sprejela vlogo predsednice.

Kakšna je ta vloga?

Povedati moram, da mi je v veliko pomoč Silva Matevžič. Ja, vloga ... boriti se moramo. Sicer pa kot vsaka vloga predsednika društva: sklicujemo seje, občne zборе, ukvarjamo se z birokracijo, prirejamo različne dejavnosti, organiziramo dogodke, izlete itd.

Kakšne aktivnosti se odvijajo v društvu?

O, naredimo en pregled, začnimo z oktobrom. Na dan starejših (1. septembra), kakor tudi za novo leto in 8. marec, obiščemo in obdarimo v sodelovanju s krajevno skupnostjo, šolo ter vrtcem starejše krajanje v domovih upokojencev in na domačih naslovih. Vsako leto

tudi pripravimo program za rojstni dan naše najstarejše Slovenke. Za teden otroka organiziramo skupaj z vrtcem pohod z nonami in nonoti, taborniki pa poskrbijo za peko kostanja. V novembru imamo mar-

Portret vnuka Patrika

tinovanje, v decembru zaključno slovesnost za člane odbora, poverjenike in športnike. Naši športniki so zelo dobri v streljanju, balinanju, pikadu, šahu, športnem ribolovu, briškuli in v reševanju križank. V januarju se pobira članarina. Februar je najbolj birokratski mesec, ko sklicujemo občni zbor, potekajo pa že priprave na proslavo ob 8. marcu, ko se tudi predstavijo, predvsem, članice s svojimi izdelki na razstavi. Na pomlad začnemo s pohodi, v maju je načrtovan izlet, v juniju plesna revija, avgusta pa že vrsto let družabni večer s tombolo na Ladišču za vse krajanje.

Vsako leto imamo predvidene tri pohode in tri izlete (dva doma in en v tujino), pa predavanja o zdravi prehrani in prav gotovo sem še kaj pozabila.

S kakšno problematiko se ukvarjate v društvu?

Predvsem s socialo. Pred letom dni smo začeli izvajati ankete. Pridobili bi namreč radi informacije o stanju starejših, koliko jih potrebuje pomoč, svetovanja. Želeli bi predvsem to, da bi se starejši krajanje lahko obrnili na nas za kakršno koli pomoč.

Želite še kaj sporočiti?

Z voljo in pozitivno energijo bi se dalo marsikaj narediti. Upam, da se odgovorni zavedajo, da je najpomembnejše zadovoljstvo ljudi. Vendar mi sploh nimamo prostora, kjer bi se lahko družili, imeli krožke, predavanja. Vedno so želje, tudi pobude, možnosti pa ni. Čeprav je kritika umestna, pa vemo, da je volja najpomembnejša ...

Kiparska izdelka iz gline in lojevca

Plesna skupina upokojenk iz KS Deskle Osvajajo s tangom

Gotovo ste že slišali za Tince, poskočne upokojenke, ki očarajo s svojim plesnim nastopom! Zbrale so se na pobudo Jožice Stanič, ki je pred nekaj leti v Ajdovščini videla plesno točko starejših dam.

Piše: Petra Paravan
Slika: Toni Dugorepec

Energična Jožica je začela spodbujati svoje kolegice. Ugotovile so namreč, da jih morda ne vabijo na ples in z namenom, da malo potelovadijo in poplešejo, so ustanovile skupino. Navezale so stik s plesno mentorico Kristino Fabijan in začele vaditi enkrat tedensko. Sedaj so skupaj že tri leta in pozele so precej bučnih aplavzov.

Že drugo leto so zaplesale na mednarodnem srečanju pihalnih orkestrrov v Anhovem, v juniju pa so poskrbele za plesno revijo, ki jo name-

ravajo pripraviti tudi prihodnje leto. Letos marca so se prvič udeležile mednarodnega tekmovanja v Lignanu (Italija), kjer so nastopile kot najstarejše tekmovke in pozele največji aplavz. Sicer pa nastopajo na raznih prireditvah po Goriški in tudi drugod po Sloveniji. Plešejo vse vrste plesov: latinske, škotske, džez, tango ... skratka vsak ples, ki je izvedljiv v skupini.

Konec septembra so nastopile na festivalu za tretje življenjsko obdobje v Cankarjevem domu. Predstavile so se na otvoritveni

slovesnosti, takoj za slovesnim govorom predsednika vlade. Pošalile so se, da so se počutile zelo pomembne, saj so tudi ves čas seделе na odru. Gotovo vam je znan tudi izvor imena Tince. Svojo skupino so poime-

novale po Desklanki, najstarejši Slovenki, Katarini Marinič, po domače Tinci, ki jo vsako leto za rojstni dan obiščejo in pripravijo kulturni program. Letos bo sploh slovesno, saj bo Tince praznovala 110. obletnico rojstva.

Desklanske upokojenke migajo v živahnih ritmih

Leon Leban, avtor gorskokolesarskega vodnika "Dolina Soče" S kolesom po Soški dolini

Projekt izdelave vodnika je bil tako obsežen, da bi ga samo z velikim veseljem, ki ga Leon sicer goji do tega, njemu enega najljubših načinov rekreiranja, verjetno težko uresničil. To najbolj nazorno potrjujejo tudi nekateri neuspeli poskusi za pripravo podobnega vodnika v preteklosti. Meni, da se mu je uspešno 'poklopilo' več dejavnikov, ki jih danes vodnik tudi predstavlja.

Sprašuje: Marko Lazar
Slike: Osebni arhiv L. L.

Spoznavajmo lepote Soške doline

Že dlje časa ste ljubitelj gorskega kolesarstva. Vas je k temu zahtevnemu projektu vodila le ljubezen do tega športa ali še kaj drugega?

Prvo je bila želja, da bogate gorskokolesarske potenciale doline Soče predstavim širši javnosti. Predvsem zato, ker sem ob delu v Ljubljani marsikdaj opazil, da se veliko kolesarjev sploh ne zaveda, kaj vse dolina Soče na gorskokolesarskem področju ponuja, pa tudi zato, ker sem imel po številnih obiskih tujih bolj ali manj znanih in uveljavljenih gorskokolesarskih destinacij ob vrnitvi v našo dolino vedno znova občutek, da imamo sami vsaj enakovredne pogoje, le da jih morda ne znamo najbolje predstaviti. Potem so bili tu še številni drugi, posredni vzroki za pripravo vodnika. Od tega, da ga uporabim kot odlično sredstvo za turistično promocijo doline, do tega da aktivneje posežem v problematiko vožnje s kolesom v naravnem okolju ter nenazadnje, da s pripravo te publikacije vendarle spravim pod eno streho celotno dolino, ki jo kot tako predstavlja že naslov vodnika.

Čeprav že nekaj let živite v Ljubljani, kjer ste zaposleni, se med vikendi venomer radi vračate domov na Tolminsko ... V sedmih mesecih ste s prijatelji po Soški dolini prekolesarili več kot 1.100 km in premagali okrog 30.000 metrov nadmorske višine, da je lahko nastal vodnik.

Skratka potrebno je bilo veliko napora?

Sedem mesecev sem potreboval za celoten projekt, od tega štiri mesece kolesarjenja med vikendi, ostale tri mesece pa sem porabil še za pripravo in ureditev vsega tekstovnega gradiva, ki ga je potreboval založnik za pripravo knjige. Ljubljana je pač priložnost za delo, a domači hribi in druge možnosti,

največkrat izkaže tudi kot najboljši način druženja s prijatelji in znanci. Sam vodnik je bil zato le posledica vseh teh zadev in čeprav se podatki o prevoženih kilometrih morda slišijo kot nekaj zelo naporega, mi je bil vsak premagan višinski meter na poti v užitek in zadovoljstvo. Na turah nisem bil praktično skoraj nikoli sam, zato je bila vsaka tura vedno znova odlična priložnost za prijetno preživljanje prostega časa in druženje.

Gorskokolesarski vodnik po dolini Soče šteje 272 strani, vključuje pa 43 najzanimivejših gorskokolesarskih ciljev nad Kanalom, dolino Trebuše, Tolminom, Kobaridom in Bovcem. Vse poti so natančno opisane, premerjene s sistemom GPS in vrisane v zemljevid. Kaj pa zahtevnost teh prog?

Način in kriteriji za posamezen opis ture so bili seveda določeni že na samem začetku.

Najpomembnejša je bila želja po predstavitvi čim večjega nabora gorskokolesarskih tur, ki se zaključujejo krožno, torej brez vračanja po poteh vzpona. Naslednji pomemben kriterij pri posameznih turah je bil čim uspešneje se izogniti asfaltnim in prometnim cestam. Ta dva kriterija sta nato izoblikovala še veliko drugih, ki jih je bilo potrebno pred pripravo opisa oziroma predstavitve ture upoštevati. Zahtevnost prog je bila zato znova le posledica vseh prevoženih tur in nato razvrščanja le-teh med manj, srednje ter bolj zahtevne. Razgibanost in raznovrstnost tere-

po poteh na levem ali desnem bregu Soče pa nam tovrstno raznovrstnost tudi najbolj nazorno predstavljata. Zanimivo je, da najtežje vzpone najdemo na levem bregu Soče na Tolminskem, čeprav bi jih pričakovali verjetno precej bolj severno. Najzahtevnejši spust pa prav tako presenetljivo najdemo v dolini reke Trebuše. Povsod drugod so težavnostne stopnje vzponov ali spustov dokaj enakomerno porazdeljene. Pri čemer je na primer kanalsko območje poleg raznovrstne težavnosti zanimivo tudi zaradi dobršne mere neasfaltiranih gozdnih cest in možnosti lepih zgodnje spomladanskih in pozno jesenskih tur, ko je povsod drugod že premrzlo ali pa še sneg.

Na predstavitvi ste dejali, da zakonodaja z uredbo o prepovedi vožnje v naravnem okolju diskriminira kolesarje. Prav tako vidite težavo v pretiranem asfaltiranju poti...

Tako zakonodajo, kot velja pri nas na področju prepovedi vožnje v naravnem okolju, težko najdete kjerkoli v Evropi. Zato je, navkljub različnim načinom prepričevanja o nasprotnem, težko razumljiva in sprejemljiva. Strinjam se, da mora biti področje vožnje v naravnem okolju urejeno, a za to potrebujemo najprej enakovredno obravnavanje vseh udeležencev v naravi. Mislim, da nam tega v običajnem življenju sicer ne primanjkuje, saj sem imel pri pripravi vodnika zelo dobre izkušnje z vsemi, s katerimi se gorski kolesar v naravi srečuje. Morda so bili le razlogi za nastanek take Uredbe o prepovedi vožnje v naravnem okolju neke druge in nas sedaj mogoče čaka malce več dela, da zadeve postavimo nazaj na mesto, kamor sodijo. Upam, da bo en korak na poti k temu, morda tudi zaradi načina, kako je bilo vse skupaj pripravljeno, predstavljal tudi ta vodnik. Na drugo problematiko, pretirano asfaltiranje stranskih in manj prevoznih cest, sem želel le spomniti in morda malce opozoriti. Že za časa priprave vodnika sem imel nekaj primerov, ko so praktično za mano asfaltirali komaj kaj uporabljene ceste, ki so po tem vzpodbudile dodaten in velikokrat povsem odvečen promet.

Posebno težo vodniku daje tudi dejstvo, da ste v knjigi opisane poti v največji možni meri uskladjali v dogovoru s predstavniki planincev, gozdarjev in naravovarstvenih organizacij. Skratka, kolesarji lahko te poti brez težav uporabljajo?

Prav zaradi omenjene zakonodaje sem imel pri pripravi vodnika na

Foto: M. Munih

Leon Leban na spustu z Matajurja na v dolini Soče, kjer se prepletajo dinarsko gorstvo, predalpski in alpski svet, namreč sama po sebi ponuja lažje ali težje pogoje za izpeljavo posameznih tur. Na poti od Kanala proti Bovcu ter vožnja

ki jih ponuja dolina Soče so naju s soprogo Anico, tudi domačinko iz teh krajev, vedno znova privabile. Pozimi na smučanje in osvajanje vrhov, čez leto pa večinoma na gorsko kolo. Slednje se namreč

Že dlje časa ste ljubitelj gorskega kolesarstva. Vas je k temu zahtevnemu projektu vodila le ljubezen do tega športa ali še kaj drugega?

Prvo je bila želja, da bogate gor-

Bogata ponudba kolesarskih poti

skokolesarske potenciale doline Soče predstavim širši javnosti. Predvsem zato, ker sem ob delu v Ljubljani marsikdaj opazil, da se veliko kolesarjev sploh ne zaveda, kaj vse dolina Soče na gorskokolesarskem področju ponuja, pa tudi zato, ker sem imel po številnih obiskih tujih bolj ali manj znanih in uveljavljenih gorskokolesarskih destinacij ob vrnitvi v našo dolino vedno znova občutek, da imamo sami vsaj enakovredne pogoje, le da jih morda ne znamo najbolje

predstaviti. Potem so bili tu še številni drugi, posredni vzroki za pripravo vodnika. Od tega, da ga uporabim kot odlično sredstvo za turistično promocijo doline, do tega da aktivneje posežem v problematiko vožnje s kolesom v naravnem okolju ter nenazadnje, da s pripravo te publikacije vendarle spravim pod eno streho celotno dolino, ki jo kot tako predstavlja že naslov vodnika.

Čeprav že nekaj let živite v Ljubljani, kjer ste zaposleni, se med vikendi venomer radi vračate domov na Tolminsko ... V sedmih mesecih ste s prijatelji po Soški dolini prekolesarili več kot 1.100 km in premagali okrog 30.000 metrov nadmorske višine, da je lahko nastal vodnik. Skratka potrebno je bilo veliko napora?

Sedem mesecev sem potreboval za celoten projekt, od tega štiri mesece kolesarjenja med vikendi, ostale tri mesece pa sem porabil še za pripravo in ureditev vsega tekstovnega gradiva, ki ga je potreboval založnik za pripravo knjige. Ljubljana je pač priložnost za delo, a domači hribi in druge možnosti, ki jih ponuja dolina Soče so naju s soprogo Anico, tudi domačinko iz teh krajev, vedno znova privabile. Pozimi na smučanje in osvajanje vrhov, čez leto pa večinoma na gorsko kolo. Slednje se namreč največkrat izkaže tudi kot najboljši način druženja s prijatelji in znanci.

Sam vodnik je bil zato le posledica vseh teh zadev in čeprav se podatki o prevoženih kilometrih morda slišijo kot nekaj zelo napornega, mi je bil vsak premagan višinski meter na poti v užitek in zadovoljstvo. Na turah nisem bil praktično skoraj nikoli sam, zato je bila vsaka tura vedno znova odlična priložnost za prijetno preživljanje prostega časa in druženje.

Gorskokolesarski vodnik po dolini Soče šteje 272 strani, vključuje pa 43 najzanimivejših gorskokolesarskih ciljev nad Kanalom, dolino Trebuše, Tolminom, Kobaridom in Bovcem. Vse poti so natančno opisane, premerjene s sistemom GPS in vrisane v zemljevid. Kaj pa zahtevnost teh prog?

Način in kriteriji za posamezen opis ture so bili seveda določeni že na samem začetku. Najpomembnejša je bila želja po predstavitvi čim večjega nabora gorskokolesarskih tur, ki se zaključujejo krožno, torej brez vračanja po poteh vzpona. Naslednji pomemben kriterij pri posameznih turah je bil čim uspešneje se izogibati asfaltnim in prometnim cestam. Ta dva kriterija sta nato izoblikovala še veliko drugih, ki jih je bilo potrebno pred pripravo opisa oziroma predstavitve ture upoštevati. Zahtevnost prog je bila zato znova le posledica vseh prevoženih tur in nato razvrščanja le-teh med manj, srednje ter bolj zahtevne.

Leon Leban

Rojen 27. 9. 1975. Po končani gimnaziji v Tolminu je nadaljeval s študijem na Fakulteti za gradbeništvo v Ljubljani. Dve leti je kot predsednik vodil Klub tolminskih študentov. Med študijem je v časopisni hiši Dnevnik d.d. kot honorarni sodelavec prevzel razvoj brezičnega prenosa podatkov iz terena v centralno redakcijo, kar je bil za tisti čas velik in zanimiv podvig. Nato se je zaposlil v podjetju CGS plus v Ljubljani kot vodja razvoja programske opreme Ferruvia za projektiranje in vzdrževanje železniških prog, ki jo danes v podjetju uspešno tržijo po Evropi in svetu. Hkrati kot svetovalec na področju železniškega načrtovanja sodeluje tudi s podjetjem Autodesk.

Kanalska karitas Ohraniti čut za sočloveka

Začetki delovanja kanalske karitas segajo v leto 1991, ko smo z velikim upanjem pa tudi strahom, da se ne bo vse odvijalo po mirni poti začeli graditi temelje nove države Slovenije. Vojne razmere so narekovale večje potrebe po pomoči in takratni župnik Silvester Čibej je zbral skupino prostovoljcev, ki je v Kanalu osnovala karitas. Začelo se je z zbiranjem oblačil za prizadete v vojni. Danes so aktivne karitativne organizacije tudi v drugih župnijah občine Kanal.

Piše: Irena H. Križnič

Njihov glavni namen je, da se ohranja med ljudmi čut za sočloveka. Aktivnih prostovoljcev, ki se srečujejo enkrat mesečno, je v Kanalu do dvajset, organizaciji pa predseduje župnik Robert Ušaj. Ohraniti želijo socialno mrežo, zaznati stiske ljudi, ki živijo v njihovi bližini in po svojih močeh pomagati. V lanskem letu se je njihovo delovanje začelo usmerjati v prave karitativne dejavnosti. Prej se namreč ni čutilo pravega pomanjkanja. Nanje pa se vedno bolj obračajo ljudje, ki nimajo dela, ki so že prej iskali zaposlitev, zdaj pa so izgubili vsako upanje, nekateri so si naprtli še kredite, ki jih ob izgubi dela ne morejo odplačati ...

Pomoč v denarju in besedi

Stiske so zelo različne. Zaenkrat so lahko pomagali vsem, čeprav je velikokrat potrebno razmisliti, kdo pomoč v resnici potrebuje. "Žal se nekateri na račun dobrih

ljudi želijo tudi okoriščati, ljudje, ki resnično potrebujejo pomoč, pa je ne znajo iskati," ugotavlja voditeljica kanalske karitas Ana Kodelja. Njihova pomoč je enkratna: plačajo šolske potrebščine, račune za elektriko, sofinancirajo šolo v naravi ... Pomagajo pa tudi z nasveti, kako najti pot iz stiske. "Veliko je k revščini pripomoglo tudi to, da smo živeli v blagostanju. Ni se bilo treba za nič truditi in tako smo se vzgajali v neodgovorne ljudi," vidi problem Ana Kodelja. In od kod sredstva? Dobijo jih na različne načine – darujejo posamezniki, ki začutijo, da bodo lahko kdaj sami potrebovali pomoč, čeprav pogosto sami živijo skromno. Otroci so darovali polovico denarja, zbranega ob koncertih pevskega zbora, dobijo ga na srečanjih starejših, na pogrebih ... Dobrih ljudi je veliko. Del sredstev pa iz proračuna prispeva tudi občina.

Foto: Arhiv. A. Kodelja

Za večjo povezanost in solidarnost med ljudmi

Več načinov delovanja

Dejavnosti karitas pa niso usmerjene le v materialno pomoč. Z raznimi oblikami želijo ohranjati in vzpodbujati čut za sočloveka in doseči večjo povezanost med ljudmi. Tako so pred tremi leti prvič organizirali srečanje zakonskih jubilarantov, ki je postalo zdaj že tradicionalno. Med zakonci je bilo zelo lepo sprejeto. Povabijo vse, ki praznujejo okrogletnice in lani se je odzvalo kar dvajset zakonskih parov. Vsako leto pripravijo miklavževanje, za starejše pa drugo soboto v juniju organizirajo srečanje. Osebo povabijo vse starejše nad 75 let in jim omogočijo tudi prevoz. Srečanja se udeležijo tudi nekateri, ki starost preživljajo v domu upokojencev. Trudijo se, da bi zaživela delavnica, na kateri bi otroci izdelovali izdelke, ki bi jih podarili starejšim ali v dobrodelne namene.

Široka odprtost karitas

Organizacija pa je odprta tudi izven župnijskih meja. Tako imajo na daljavo posvojena dva otroka v Bosni in po svojih močeh se odovejo ob naravnih nesrečah, kot je bila pred leti v Železnikih.

Skratka, kdor želi, vidi potrebe in stiske ljudi okrog sebe in po svetu. Družba bo našla pot iz danes na vsakem koraku "opevane" krize le, če ne bomo pozabili, da živijo ob nas tudi drugi.

Reši nas lahko le solidarnost do sočloveka. Zavest, da imajo vsi pravico do dostojnega življenja, se - žal - marsikje izgublja. Pokaže pa je ne, kdor daruje za karitas nekaj starih izrabljenih cunj, kar se - žal - tudi dogaja, pač pa tisti, ki se zaveda, da ima tudi prejemnik pomoči svoje dostojanstvo. Morda bomo kdaj to tudi mi.

Skoki z višin Soča jim je ustregla

KANAL - Zadnji dve leti nam je narava onemogočila skoke s kamnitega mostu v reko Sočo. Zato smo letos s toliko večjim veseljem vnovič načrtovali izvedbo teh skokov. Po različnih dogovarjanjih in usklajevanjih pa smo se odločili, da na isti dan pripravimo tudi svetovni pokal v skokih z velikih višin, tokrat s štiriindvajsetih metrov, skupaj z mednarodno organizacijo Fedemar in Občino Kanal ob Soči.

Piše: Vanja Cotič, predsednica TD Kanal

Slike: Borut Jurca

Superman iznad streh v Soči

Veliko priprav, načrtovanja in dogovarjanja je bilo potrebo zato, da smo lahko izpeljali dve tekmi v enem dnevu. Začeli smo že v soboto 15. avgusta na "rožnco". Popoldan so se pomerili mladinci v skokih s petmetrske skakalnice, ki jo je naše društvo postavilo na skale na levem bregu Soče. Z revijo skokov želimo spodbuditi mlade fante in dekleta k treniranju skokov v vodo, saj bi vsaj nekateri izmed njih lahko čez leta skakali tudi z mosta. Tekmovalo je osem fantov z Jesenic, iz Kanala in Kopra. Zmagal je domačin **Jani Kovačič**. Na skalah so se nam pridružili tudi nekateri skakalci svetovnega pokala in s svojimi skoki popestrili dogajanje. Nadaljevali smo s treningom skokov za svetovni pokal, zvečer pa smo na Kontradi podelili priznanja in nagrade mladim skakalcem in izžrebali vrstni red skakalcev v svetovnem pokalu. Večer smo zaključili z druženjem ob glasbi.

Priprava "terena"

Nedelja pa je bila natrpana z dogajanjem že od jutranjih ur. Dan smo začeli s delom, saj je bilo potrebno najprej postaviti ograje na cesto, obesiti transparente, pripraviti VIP prostor, prostor za sodnike in snemalce. Vse to težko fizično delo so opravili člani našega društva. Že ob 9. uri pa so se na igrišču pred OŠ Kanal pomerili vozniki starodobnih vozil v spretnostni vožnji. Kasneje so se nam predstavili še na placu pred občinsko stavbo. Podelili smo pokale prvim trem (zmagal je domačin **Ivan Obid**) v spretnostni vožnji in priznanja vsem udeležencem. Prijetno pa

smo bili presenečeni, ko je predsednik društva starodobnih vozil Vipavska dolina podelil priznanje Turističnemu društvu Kanal ob Soči za desetletno sodelovanje.

Starodobniki spet zapeljali

Najprej z mosta ...

Na Kontradi smo zbiral prijava za skoke z mostu in kmalu ugotovili, da bomo imeli dovolj skakalcev, saj se jih je prijavilo trinajst v vseh treh kategorijah. Pred začetkom nam je zaigral Pihalni orkester "Salonit Anhovo", navzoče je pozdravil župan **Andrej Maffi**, skoke je odprla predsednica kanalskega Turističnega društva, skakalci pa so za srečo vrgli v Sočo rdeč nagelj. Tekmovali so v treh kategorijah: v skokih na noge, kjer so se pomerili štirje skakalci in je zmagal **Gabriele Auber** iz Trsta; v lastovki, kjer je tekmovalo osem skakalcev, zmagal je **Jernej Klinar** iz Jesenic, drugi je bil **Jan Vončina** iz Spodnje Idrije, tretji pa domačin **Matej Košir**; zadnja kategorija pa so bili figurativni skoki, kjer so se pomerili trije skakalci, med katerimi je zmagal pripadla **Janu Vončini**, ki je v Kanalu skakal prvič, drugi je bil **Pino Auber** iz Trsta, tretji pa **Jernej Klinar**. Najmlajši skakalec je bil **Gabriele Auber**, najboljši domačin pa **Matej**

Košir, ki je s skokom "lastovka" zasedel v tej kategoriji 3. mesto. Privoščili smo si odmor ob poslušanju pihalnega orkestra, ogledali pa smo si lahko tudi sprehod po napeti vrvi čez Sočo.

... in potem vrhunec

Gledalcev ob Soči je bilo vedno več in približeval se je drugi del prireditve - svetovni pokal v skokih z višin. Tekmovalo je enajst skakalcev iz Ukrajine, Nemčije, Švice, Avstralije, Anglije, Češke, Bolgarije, Srbije in tudi **Aleš Karničnik** iz Maribora. Uživali smo ob enkratnih skokih z višine štiriindvajsetih metrov. Gledalcem je zastajal dih ob obratih, zasukih, stojah na rokah in pristankih v vodi. Zmaga je pripadla Čehu **Michaelu Navratilu**, ki je za zaključek skočil kot Superman.

Občudovali smo tekmovalce, ki so si upali skočiti s sedemnajstih metrov, saj zagotovo zahteva takšen skok veliko treninga, moči, volje in korajžje. Lepo je, da imamo fante, ki trenirajo in se ukvarjajo s športom. Vsem pa so pognali kri po žilah skoki s štiriindvajsetih metrov. Skakalnice so pripravili, po načrtih arhitekta **Danila Magajne**, iz dvanajstih mlajev, ki so jih pobrali po krajih na Goriškem. Pomembno je, da se za skakalnice, ki se je ponosno dvigala nad kanal-skim mostom, ni podrla niti ena smreka.

Za vse je bil uporabljen star les.

Zabava in lepotno tekmovanje

Seveda pa smo kot po navadi nadaljevali s programom na igrišču pri kanalski šoli. Zabaval nas je ansambel Big Ben & Giani Rijavec, ki je tudi povezoval izbiro Miss Soče 2009. Tudi ta del prireditve je postal že tradicionalen in letos se je za ta naziv potegovalo kar osemnajst deklet iz bližnje in daljne okolice. Člani komisije so imeli težko nalogo, saj so bila vsa dekleta zelo lepa. Miss Soče 2009 pa je postala **Sabina Pance** iz Nove Gorice, prva spremljevalka **Maja Kragelj** prav tako iz Nove Gorice, druga spremljevalka pa **Jerneja Furlan** iz Komna. Ob tej priložnosti bi se rada za-

hvalila frizerkama **Vesni Žbogar** in **Anji Jug**, ki sta pred dvema letoma naredili pričeske vsem kandidatkam za izbor Miss, letos pa je za sedemnajst kandidat poskrbela frizerka in kozmetičarka **Laura Pirih**. Našo prireditev smo zaključili z ognjemetom.

Zahvale in pohvale

Za organizacijo in izpeljavo tako velike prireditve je potrebno ogromno dela, zagnanosti in vztrajno-

Izbor Miss Soče 2009

sti, zato bi se rada zahvalila članom društev, ki so pomagali pri čiščenju bregov reke Soče, pa tudi vsem tistim, ki so tudi na sami prireditvi pomagali pri urejanju prometa, parkirišč, prodaji vstopnic, reševanju v vodi in poskrbeli za hrano in pijačo. Eno samo društvo nima dovolj članov, da bi uspelo zagotoviti dovolj prostovoljcev za pokrivanje vseh nalog. Posebej pa moram omeniti PGD Kanal, saj nam je predsednik **Boris Cufer** pripravil načrt varovanja, potapljači so oba dneva poskrbeli za varnost skakalcev v Soči, na razpolago pa smo imeli tudi gasilski dom za pripravo hrane za prostovoljce, ki so v bistvu celo nedeljo žrtvovali zato, da je prireditev uspela. Ostalih društev, ki nam niso odrekli pomoči ne bom posebej omenjala, hvala pa še enkrat vsem tistim, ki ste se nam letos pridružili.

Prepričana sem, da drži pregovor "V slogi je moč", zato je prav, da si društva med seboj pomagamo, ne glede na to, katero društvo je nosilec akcije oziroma prireditve. Na koncu pa bi se rada še enkrat zahvalila Občini Kanal ob Soči in vsem sponzorjem, ki so omogočili "Skoke z mosta Kanal 2009" in "Svetovni pokal v skokih z višin".

Človek - lastovka leti v globino

Ko (za)diši po kostanju Tradicija živi, zanimanja vse manj

LIG - Oktober je mesec, ko marsikje zadiši po kostanju. Tukajšnji domačini mu pripravljajo celo praznik. Včasih so ga imeli veliko, kostanja. Ljudem je pomenil pomemben vir zaslužka in prehrane, danes pa se z njim ukvarjajo le redki.

Piše: Ksenija Černuta

Slike: Damijan Volk

Na prazniku gre kostanj dobro v promet

Starejši Ližani se še spominjajo časov, ko so kostanj iz teh krajev vozili s tovornjaki. Bilo ga je toliko, da so ga v vasi skorajda vsi nabirali in z njim so kar dobro zaslužili. "Po tono in več smo ga takrat nabrali pri nas, danes pa ga ni več kot za 200 kilogramov," nostalgичno pripoveduje **Jože Humar** iz Liga, medtem ko nas vodi po enem izmed svojih kostanjevih nasadov. Danes imajo pri hiši le še kakšnih 50 kostanjevih dreves, kar je le slab četrtina od tistega, kar so imeli nekoč. Podobno je tudi pri drugih. Novih nasadov je malo, vedno manj pa je tudi zanimanja za kostanj. "Mladi imajo zdaj druge poklice. Pravih kmetov tu skorajda ni več. S kostanjem se v glavnem ukvarjamo samo še starejši," pojasnjuje Humar in dodaja, da zaslužek s kostanjem tudi danes ni slab, vendar pa dober pridelek zahteva pre-

cej dela.

"Včasih smo za nasade veliko bolje skrbeli. Krošnje smo čistili, vrhove

J. Humar: Vse manj ga je!

rezali, pod drevesi kosili, kostanj smo cepili ... Danes za vse to ni več časa," Humar žalostno skomigne z rameni. Nato še pojasni, kako so kostanj včasih nabirali in kako so ga hranili.

A. Velišček o dobrotah

"Pobrali smo ga takoj, ko je padel z drevesa, največkrat pa smo drevesa kar stresli. Domov smo ga peljali v gričah, ga raztrosili po dvorišču in ga tako pustili do zime, ko je prišel čas za prodajo. Tako je ostal svež, dosegel pa je tudi visoko ceno," zaključuje Humar..

Kostanjevo hranivo in pecivo

Včasih je bil kostanj zelo pomemben del prehrane, vendar so ga uživali povsem drugače kot danes. "Jedlo se je izključno kuhanega, največkrat z mlekom ali močnikom. Pekli ga nikoli niso. To je prišlo šele veliko kasneje. Včasih so iz njega naredili moko in jo dodali običajni moki," pripoveduje **Adrijana Velišček**.

Danes pojemo veliko več pečenega kostanja, za tovrstno pripravo pa sta najboljša purčinc in maronica. Na liškem dobro uspevata še objak in debeljak, nimajo pa marona. Kostanj se danes veliko uporablja tudi za peko peciva.

"Iz kostanja lahko spečemo štru-

delj, pito, biskvitno pecivo, skuhamo lahko štruklje, skratka marsikaj se lahko iz njega pripravi," pojasnjuje Veliščkova.

Ne priporočajo pa, da bi se kostanja preveč najedli, ker je težko pre-

S. Žnidarčič: Največji praznik bavljiv in napenja.

Letina gor ali dol, praznik je!

Za vse, ki imajo radi kostanj, Ližani poskrbijo na tradicionalnem prazniku kostanja, ki ga v kraju pripravljajo že štiri desetletja.

"Letos smo ga prvič raztegnili na dva dni. V soboto smo odprli razstavo likovne skupine iz Deskel in predstavili film o marijacejskem kolaču, v nedeljo pa smo pripravili še glavno prireditev z bogatim kulturnim programom," pojasnjuje **Simon Žnidarčič**, predsednik Turističnega društva Lig. Prireditel vsako leto pritegne veliko števil obiskovalcev, saj se domačini zanje resnično potrudijo.

"Za nas je ta praznik največji praznik v letu, zato se nanj pripravljamo vse leto. Vloženega dela in truda je res veliko. Vesel pa sem, da nam ob strani zelo stoji tudi občina," še dodaja Žnidarčič.

Letina je bila letos dobra, zato kostanja ni manjkalo, šel pa je tudi kar dobro v prodajo.

Poletni utrip v Kanalu

Poletje je mimo, dan se zopet daljša, že davno se zdi čas, ko smo se hladili v Soči ter uživali v dolgih poletnih večerih. Vedno pa je lepo pogledati v preteklost. Nekaj utrinkov, ki smo jih posneli v Kanalu, vam ponujamo na spodnjih fotografijah.

Na festivalu Spoznajmo Slovenijo je v nedeljo, 17.6., nastopila vokalna skupina Snežet, ki je navdušila z ubranim moškim petjem slovenskih ljudskih in dalmatinskih pesmi.

V nedeljo, 26.7., so nas zabavali fantje skupine Dej še n' litro z izvajanjem glasbe v stilu guče.

Klub Kanalske mladine je postregel s koncerti etnološke glasbe. V treh večerih so nastopili Katalena, Terra-folk in Autoridad loca (na fotografiji) ter z večerom Ritem mladosti, na katerem so se predstavile tri mlade glasbene skupine.

V sredo, 26.8., se je odvijala zaključna prireditev projekta Kanalska noša kot protokolarna obleka, na

kateri smo se lahko predajali pristni slovenski pesmi.

Zadnje vikende avgusta so s šestimi predstavami Kontrado do zadnjega kotička napolnila amaterska gledališka društva v okviru Gledališča in Kontradi.

Toliko iz Kanala, veliko pa se je dogajalo tudi po drugih krajih občine Kanal ob Soči.

Na Korado Po mir, moč in okrepčilo

Korada je že dolgo ena izmed najbolj priljubljenih izletniško - rekreacijskih točk v občini. Obiskujejo jo tako planinci kot tudi kolesarji in tekači, poleg njih pa še nedeljski in popoldanski sprehajalci.

Piše: Ksenija Černuta

Slike: Damijan Volk

Korada vabi čez prostranstva oddiha

Večina obiskovalcev išče na Koradi predvsem mir in oddih v naravi. "Sem gor prihajamo skoraj vsak konec tedna. Otroci se radi podijo po teh travnikih. Zdaj so odšli z možem iskat gobe. Navadno pride-mo z Goljevica, naredimo en daljši

iz Nove Gorice, ko smo jo srečali tik pod planinsko kočo.

Na vrhu tokrat ni bilo nikogar, na poti proti Vrtačam pa smo kar nekajkrat naleteli na kolesarje. "Jaz pridem večkrat sem gor s kolesom, ker mi je tukaj zelo všeč. Skoraj vedno se ustavim tudi v tej novi okrepčevalnici, da še kaj po-jem in popijem. Potem pa nazaj v dolino," nam je zaupal **Marko Skubin** iz Ložic.

Novo okrepčevalnico v Vrtačah smo seveda obiskali tudi sami, prišli pa smo ravno v trenutku, ko je lastnica pričakovala večjo skupino najavljenih gostov.

Zunanost okrepčevalnice ...

"Obiska še nimamo prav veliko, ker smo okrepčevalnico komaj do-bro odprli, vendar smo kljub temu zadovoljni. Ponujamo predvsem domačo hrano, po kateri je tudi največ povpraševanja," je povedala **Danjela Bavčar**, ki je novo okrepčevalnico odprla spomladi, uredila pa jo je v prostorih domačije. Okrepčevalnica zaenkrat deluje le ob koncu tedna, ko je na Koradi največ obiska.

... in v pričakovanju gostov

Skupinico iz Italije smo ob odhodu srečali tudi sami.

"V to okrepčevalnico smo prišli prvič, Korado pa dobro poznamo. Sedaj prihajamo sem gor z avto-

V. Vogrič prihaja iz Gorice mobilom, v glavnem na nedeljske izlete, v mladosti pa smo jo večkrat celo prehodili," je povedala **Vera Vogrič** iz Gorice.

Korada je za obiskovalce zelo zani-miva, ker ponuja čudovit razgled na gore in morje, ima prijetno kli-mo, med najbolj obiskane točke pa poleg vrha sodijo tudi številne cerkvice.

Da ne zaidete!

R. V. Makarovič prihaja iz mesta sprehod, potem pa se ustavimo in kaj pojemo v planinski koči," je povedala **Rosana Vrh Makarovič**

M. Skubin prihaja s kolesom

D. Bavčar: Domača hrana!

Cerkvica svete Gendarce nudi zatočišče ...

Kužno znamenje Pomnik žrtvam kolere

DOBLAR - V zaselku Jelovec stoji kužno znamenje, ki sta GA leta 1865 postavila brata Luka in Ivan Hvalica, doma z bližnje domačije pri Kovaču. Znamenje sta sezidala v zahvalo, ker sta preživela kolero, ki je razsajala leta 1855 in v vsaki družini zahtevala od dve do tri smrtne žrtve. O vsem tem in še čem nam pripoveduje besedilo na glavnem pročelju znamenja.

Piše: Andrejka Ščukovt*

Foto: M. Kunst

V spomin in opomin

Kužno znamenje iz Doblarja je bilo letos poleti v celoti obnovljeno.

Obnovo sta vodila restavrator **Anton Naglost** in konservatorka, avtorica pričujočega prispevka. Brez denarne pomoči Občine Kanal in uspešnega sodelovanja z lastniki znamenja pa njegova obnova ne bi bila tako uspešna.

Pom(n)ik skozi čas

Kužno znamenje uvrščamo v tip zidanih slopnih znamenj in je pokrito z dvokapno korčno streho. Znamenje je preračunano na en sam pogled, saj glavno fasado določa večja niša, ki je orientirana proti vaški poti. Prvotno je bila niša poslikana. Ker pa so se ohranili le fragmenti fresko poslikave v spodnjem delu niše, so po drugi svetovni vojni lastniki vanjo postavili sliko v olju na platno Pieta - podoba sedečega Kristusa s mrtvim sinom v naročju.

Znamenje, sicer zidarsko obnovljeno v tretji četrtini 20. stoletja, je po-

novno načel zob časa. Velika vlaga je predvsem pripomogla k propadanju fasadnega ometa. Kamnita plošča z vklesanim besedilom, ki ni bila nikoli obnovljena in je dimenzije 25 x 35 cm, pa je bila poškodovana do te mere, da je globina črk postala že zelo plitka in posamezne črke težko berljive. Slabo čitljivost je povzročila tudi poraščenost z algami in mahovjem. Zato je bilo potrebno iz kamna odstraniti umazanijo in lišaje, obnoviti napis ter kamen utrditi. Napisno ploščo smo zavarovali še z na novo vgrajeno kamnito polico v niši, ki kamen ščiti pred najhujšim zamakanjem. Poleg kamnite plošče z besedilom je bila restavratorsko "osvežena" tudi slika v niši, pokrpan fasadni omet in preplekane stene na znamenju.

Zanimivo s prijetnim

Obisk kužnega znamenja v Doblarju lahko združimo z ogledom glo-

boke soteske potoka Doblarec (Perilo), ki je z odlokom občine Nova Gorica od leta 1985 zavarovana kot naravni spomenik. V neposredni bližini kužnega znamenja so ob potoku Lepenke (pritok Doblarca) vidni še ostanki Kovačevega mлина, ki sodi k domačiji pri Kovaču in leži tik nad znamenjem. Na domačiji pri Kovaču, potomcev **Luke in Ivana Hvalice**, je vredna ogleda tudi mehanska ura iz leta 1904, ki stoji v nadstropju glavnega pročelja stare hiše. Uro je izdelal **Blaž Hvalica**, izdelovalec podobnih ur v sosednjih cerkvenih zvonikih.

Besedilo, ki je vklesano v kužno znamenje v Doblarju:

TUA. SNAMNJE. JE. UOB -
LUB. UBOLESNI. KOLARI:
U. 1855. ME. BOSHTA. LUKA. HUALICA. U. 24. LJET. STAROSTI. IN
BRAT. JUANC. SMA. NARE. U. 1856.
NA. 10. DA. KREŠA. U. SAK. KRISTIAN SE PERKLONI. K. MARIJ. ŠALOST. SI. SMISLI. KIJHJE. PO
.5. AL. 6. UNAJAMA. SKOPAL. PO. 2. PO. 3.
JUNI. HISH. UMERLI. O MARJA. VAR. NAS

* - avtorica je zaposlena na Zavodu za varstvo kulturne dediščine v Novi Gorici

Projekt Več zdravja v občini Predavanja in delavnice za večjo ozaveščenost

Zdravje kot vrednoto ljudje postavljamo na najvišja, najbolj cenjena mesta. Pa vendar naše vsakodnevno ravnanje nakazuje, da pri poudarjanju pomembnosti zdravja v našem življenju ne mislimo prav resno. Ali naredimo vsak dan nekaj dobrega za svoje zdravje? Na to vprašanje se pogosto le kislo nasmehnemo.

Pripravil: Matej Prezelj, ZZV Nova Gorica

Dejansko se pomembnosti zdravja zavemo šele, ko zbolimo. Takrat nam lahko zdravje kvečjemu povrne. Vemo pa, da je mogoče z našim vsakodnevnim delovanjem vplivati na zdravje, ga ohranjati ali ga celo izboljšati, lahko pa ga tudi izgubimo.

Zato je pomembno, da se z ozaveščanjem in pridobivanjem uporabnih veščin poveča skrb in odgovornost posameznika ter skupnosti za zdravje. S povezovanjem in aktivnim sodelovanjem različnih deležnikov je potrebno ustvariti podporno okolje za zdravje tam, kjer ljudje živijo, delajo, hodijo v šolo, se rekreirajo. Podporno okolje je tisto, ki omogoča, da je zdrava izbira lažja izbira. Pomembno je, da ljudem pomagamo poiskati takšen življenjski slog, ki jim omogoča ohranjanje, krepitev ali izboljšanje zdravja. Dejavniki tveganja namreč delujejo vrsto let, preden se izrazijo denimo preko prezgodnje obolevnosti ali umrljivosti. Zato je pomembno spoznavanje dejavnikov tveganja in njihov vpliv na zdravje, kakor je pomembno tudi spodbu-

janje in motiviranje ljudi za spreminjanje nezdravega življenjskega sloga.

Zavod za zdravstveno varstvo (ZZV) Nova Gorica ob sofinanciranju Občine Kanal ob Soči izvaja od septembra 2009 do maja 2010 promocijo zdravja v vrtcih, šolah, krajevnih skupnostih, društvih. Aktivnosti za spodbujanje zdravega življenjskega sloga in čistega okolja potekajo v občini že deveto leto, od leta 2006 naprej z nazivom Projekt Več zdravja v Občini Kanal ob Soči. Projekt je namenjen tako splošni kot strokovni javnosti, tudi letos pa je pripravljenih kar nekaj novih vsebin, ki jih bodo predstavili strokovnjaki s področja javnega zdravja. Vsebine izberemo na podlagi aktualnih javnozdravstvenih problemov v dogovoru z vodstvi šol, vrtcev, društev in občine. O natančnih datumih in lokacijah dogodkov bodo občani pravočasno obveščeni preko medijskih objav, spletnih strani občine in ZZV NG (<http://www.obcina-kanal.si>, <http://www.zzv-go.si>), letakov in plakatov. Letake bodo pred vsakim

dogodkom prejeli tudi osnovnošolci v Kanalu in Desklah. Zato ne pozabite spomniti vaše otroke, da vam oddajo vabila, ki jih bodo pre-

jeli na šoli. Vse aktivnosti so brezplačne! Še posebej želimo vzbuditi k udeležbi mlajše odrasle in moške!

Seznam z okvirnimi datumi in kraji dogodkov

VSEBINA	OKVIRNI DATUM KRAJ	IZVAJALEC
Dogodek SVIT - promocija presejalnega programa za odkrivanje raka debelega črevesa in danke	večja javna prireditelja v občini	strokovna ekipa CINDI Slovenija strokovna ekipa ZZV NG
Pomen cepljenja proti raku na materničnem vratu (za starše šestošolk)	sept. - nov. 2009, OŠ Kanal in OŠ Deskle	Prof. dr. Marjetka Uršič Vrščaj, dr.med., spec. ginek.,
Predavanje Varna priprava hrane v gospodinjstvu	december 2009, Gostišče Križnič Kanal	Patricija Kapušin, dipl.sanit.ing., ZZV Nova Gorica
Priprava in distribucija zgibanke Varna priprava hrane v gospodinjstvu	december 2009	Milena Čakš, univ.dipl.manag., ZZV Nova Gorica
Delavnica za učence OŠ Varstvo voda	marec 2010, ZZV NG	strokovna ekipa ZZV NG
Predavanje Zdravi pod Soncem	april 2010, Gostišče Križnič Kanal	Barbara Bajc, dr.med. Matej Prezelj, univ.dipl.soc., geo.
Predavanje za učitelje Kemijska varnost	maj 2010	strokovna ekipa ZZV NG
Akcija Manj slano - bolj zdravo	10.5.2010, Market Deskle, Kanal	Zdravstveni dom Osnovno varstvo Nova G.
Občinski razvojni program varstva okolja z vzpostavitvijo lokalnih akcijskih planov za okolje in zdravje	november 2009	Dr. Marko Vudrag, dr.med., spec.higiene, ZZV Nova Gorica
Strokovna konferenca Azbest in zdravje - pozne posledice	februar 2010	
Ugotavljanje dejanskega bremena z azbestnimi izdelki in odpadki	april 2010	

Vodja projekta: Irena Jerič

Kontakti: matej.prezelj@zzv-go.si, irena.jeric@zzv-go.si, tel. 330 86 29

OŠ Deskle

1. šolski dan v osnovni šoli Deskle

V prvi razred Osnovne šole Deskle je vstopilo 17 učenek in učencev. V spremstvu staršev so si zvedavo ogledovali čisto vse in vsakogar. Mirno so se posedli v spodnjo avlo in s široko odprtimi očmi poslušali številne dobrodošlice – ravnateljstvo, pozdrav obeh učiteljic 1. razreda in učiteljice podaljšane bivanja, najbolj pa so bili veseli in nasmejani, ko so jih s kratkim programom razveselili starejši sošolci in sošolke.

Polni pričakovanj so z učiteljicama Vesno in Teo odkorakali v učilnico, kjer bodo preživljali dopoldneve letošnjega šolskega leta. Pričakala jih je vsa svetla in okrašena. Učiteljici sta jih s kratko igrico popeljali v šolski svet. Razveselili so se tudi atrija s peskovnikom in igrali. Tu bodo med odmori in po

pouku sproščali male glavice in si nabirali novih moči.

In za konec - velika, slastna torta!

Odgovor Marku Kodolji na članek, objavljen v 23. številki Mosta

Spoštovani!

Prebrali smo Vaš prispevek v Mostu, iz katerega smo razbrali, da ste zaskrbljeni nad usmeritvijo Občine Kanal ob Soči, katere soustvarjalec ste kot izvoljeni svetnik tudi vi.

Lepo, da Vas skrbi tudi slab položaj "vaške" šole v Desklah, kjer po vašem mnenju "tu dejstva govorijo sama zase". Prosimo, da nas s temi dejstvi seznanite in nam jih podrobneje predstavite.

Zanima nas naslednje:

- Na podlagi katerih virov ste raziskovali, ocenili in zaključili naslednje: "Iz ene najboljših osnovnih šol v nekdanji skupni novogoriški občini je trenutni glavni izobraževalni zavod v Desklah na ravni vaške šole."?

- Kaj za Vas pomeni vaška šola?

- Ste se kdaj pozanimali, preverili oziroma kakor koli spremljali delo Osnovne šole Deskle (strokovnih delavcev in učencev), dosežke na različnih področjih in uspešnost učencev, ki so našo šolo zapustili?

- Ste nas morebiti kdaj obiskali, se udeležili katere izmed naših številnih šolskih prireditev?

- V Svetu zavoda Osnovne šole Deskle so tudi trije predstavniki občine. Ste se mogoče pri njih pozanimali o položaju Osnovne šole Deskle in si na podlagi njihovih mnenj oblikovali svoje stališče, ki ga navajate?

V kolikor imate dokaze za svoje trditve, prosimo, da nam jih posredujete. Temeljito jih bomo predelali, se o upravičenih pripombah pogovorili in jih upoštevali. V nasprotnem primeru pa pričakujemo Vaše opravičilo.

Kolektiv Osnovne šole Deskle

Svoj prvi šolski dan so nam prvošolci opisali tako.

- Dobil sem moder balon. Ko sem prišel domov, mi je počil.
- Drugi dan sem o tem povedal učiteljicam.
- Učenke 4. razreda (in moja sestra) so nam zapele in zaplesale na pesem Luna.
- Torta je bila zelo lepa.
- Risali in izrezovali smo medvedke. Pri tem so nam pomagali starši.
- Všeč mi je bilo, da smo dobili rutke in Švigazajčke.
- Torta je bila dobra.
- Šli smo poiskati starše in jih odpeljali na torto.
- V razredu smo poslušali pravljico o medvedku.
- Tudi tata in mama sta jedla torto.
- Poslušali smo glasbo.

Sicer pa so nasmejani skozi šolska vrata vstopali tudi vsi drugi, že "stari" učenci. Med veselim klepetom, polnim počitniških vtisov, so se odpravili v učilnice k razredničarkam in razrednikom ter začeli novo šolsko leto. Ne dvomimo, da bo tudi to uspešno, kot je bilo lansko. Zdaj pa veselo na delo!

Preventivna akcija

Novogoriški policisti so 6. oktobra letos v sodelovanju z osnovnima šolama Deskle in Kanal ter kanalsko občino ponovno izvedli v okviru Tedna otroka preventivno akcijo "Vozniki, spet smo na cesti". Vodji policijskega okoliša Policijske postaje Nova Gorica **Nenadu Djermanoviču** ter policistoma **Eriki Rutar** in **Alekseju Gorjupu** so se v Desklah in Kanalu pridružili učenci drugih razredov pod budnim očesom njihovih pedagoških delavcev. Namen preventivne akcije je opozoriti voznike, da morajo biti z začetkom novega šolskega leta še posebej v okolici osnovnih šol, vrtcev in drugih šolskih ustanov pozorni na najmlajše udeležence v cestnem prometu in dosledno upoštevati cestnoprometne predpise.

Otroci so v okviru preventivne akcije "Vozniki, spet smo na cesti" vozniku, ki je spoštoval cestnoprometne predpise in ga je ustavil policist, izročili risbico in simbolično darilo - jabolko, s katerim so se mu zahvalili za izkazano pozornost. Ustavljeni vozniki so tudi letošnjo preventivno akcijo novogoriških policistov dobro sprejeli.

Sicer pa se je omenjena akcija na območju Policijske uprave Nova Gorica v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi začela izvajati že leta 2004. Njena glavna ideja je, da otroci nagradijo voznike, ki s spoštovanjem cestnoprometnih predpisov pokažejo, da posvečajo pozornost otrokom na poti v šolo in domov.

Nenad Djermanovič
Policist I, VODJA POLICIJSKEGA OKOLIŠA

NE PREZRITE

Vozniki, pazite, spet smo na cesti!

Mednarodni šolski projekt Comenius na OŠ Kanal

S 1.2.2009 se za OŠ Kanal ni pričelo le novo šolsko leto, marveč tudi novo obdobje v mednarodnem sodelovanju. Sprejeti smo namreč v projekt COMENIUS ŠOLSKA PARTNERSTVA.

Sodelovali bomo z naslednjimi šolami: Collège Léonard de Vinci - iz Francije, Istituto Comprensivo Sonnino - Rocasecca ter ISTITUTO GENERALIFE, Granada iz Španije. Šolo iz Francije že poznamo, saj smo prav z njimi projekt pripravljali. Prav tako poznamo italijanske partnerje, saj je njihova občina pobratena z našo in računamo na nadaljnje sodelovanje na tej ravni.

V dvoletnem projektu z naslovom Varstvo okolja in dolgoročni razvoj-podrobnosti vpeljevanja v Evropi bomo proučevali kvaliteto bivalnega okolja in težave, s katerimi se srečujemo v posameznem okolju; vodoo-skrbo, zbiranja odpadkov, okoljsko planiranje ter varčevanja z energijo. Naše ugotovitve in spoznanja bom primerjali z dognanji partnerjev v Franciji, Italiji in Španiji, poiskali morebitne skupne točke, partnerjem ponudili naše rešitve in prevzeli rešitve od drugod ter jih aplicirali k nam.

Naše raziskovanje je zasnovano zelo široko. Projektne naloge bomo izvajali v okviru obveznega in razširjenega programa šole - pri pouku geografije, zgodovine, tujih jezikov, naravoslovja, tehnike, računalništva, turistične vzgoje, pri naravoslovnih in tehniških dnevih, znotraj krožkov... Sodelovali bomo z vsemi učenci šole, največ pa pričakujemo od učencev 2. in 3. triletja.

Udeležanje naših predlogov ni moč pričakovati brez podpore in spodbud staršev, lokalne skupnosti ter gospodarskih in drugih subjektov v okolju. Računamo na konstruktivno sodelovanje.

Za nami sta že dve pripravljalni srečanja s Francozi, že 6. novembra pa se bomo ponovno sestali mentorji vseh štirih partnerskih šol v mestu Bordeaux v Franciji. Sledilo bo nekajmesečno delo na posameznih šolah, pri čemer je temeljna naloga učencev izdelati dobro predstavitev domače regije. Prav naši učenci so bili izbrani, da prvi gostijo sovrstnike iz partnerskih šol. To načrtujemo za mesec april 2010, ko bo pri nas potekala tudi predstavitev prvega kroga dejavnosti in dosežkov znotraj projekta.

Veselim se tega srečanja. Vemo, da ima naša občina, naš kraj in naša šola kaj pokazati. S pridnim delom bomo upravičili zaupanje prvih gostiteljev.

Pogled na 2008/09

Ob začetku novega šolskega leta je priložnost, da se ozremo na minulo leto in se ponovno spomnimo dogodkov in trenutkov, ki so zaznamovali šolsko leto 2008/09 na Osnovni šoli Kanal. Zgodilo se je marsikaj, kar je pustilo sledove na poti vseh, ki smo prestopali naš šolski prag. Tudi kakšno manj prijetno doživetje je bilo vmes, vendar smo take dogodke že pozabili, še vedno pa se veselimo uspehov, ki so jih naši učenci dosegli v tem šolskem letu. Kot zlata nit se vlečejo uspehi na tekmovanjih iz znanja ter dosežki na športnem področju, posebej pri odbojki. Na državni nivo so se naši učenci uvrstili na tekmovanju iz logike, matematike, fizike, kemije, biologije, zgodovine, slovenščine in poznavanja sladkorne bolezni. Na vseh tekmovanjih so se izkazali z osvojenimi srebrnimi priznanji, posebej pa izstopa učenec 8. razreda (sedaj devetošolec) Jan Kriznič, ki mu lahko čestitamo za osvojena zlata priznanja iz matematike, logike in doseženo 2. mesto ter zlato priznanje na tekmovanju za Cankarjevo priznanje. Dolgoletni trud športnih pedagogov je prinesel letos rezultate tudi pri odbojki, saj so naši odbojkaši prvaki v SKL-odbojki. Veseli smo, da prihaja nova uspešna generacija mlajših deklic, ki so dosegla prva mesta na vseh tekmovanjih, ki so se jih udeležile; v mali in mini odbojki. Poleg naštetega moramo pohvaliti tudi ekipo sedmošolcev, ki se je uvrstila v TV oddajo Male sive celice. Še veliko je dejavnosti, ki so potekale na naši šoli v minulem letu; z nekaterimi vas seznanjamo skozi prispevke učencev, ki so objavljeni v tem glasilu.

Ana Kodolja, OŠ Kanal

Naredil sem torbico

Pri gospodinjstvu smo se učili o vezavah, tkanju, tkaninah ... Lotili smo se izdelave torbice. Doma smo morali pripraviti lesen okvir z žeblički. Na njem smo pretikali volno. Izbral sem si oranžno, rdečo in modro barvo. Najtežje je bilo na koncu, ker so mi nagajali žeblički. Ko sem končal z delom, sem blago snel z okvirja, ga prepognil in na obeh straneh zažil. Prišel sem še gumb in vrvico. Torbico bom podaril sestrici.

Jakob Maver, 6. a

Nekoga moram imeti rad

Nekoga moram imeti rad, naj bo sestra ali brat, da me po glavi potreplja, kot le on prijetno zna.

Se smejeva, veseliva, skupaj cel dan preživiva. Z njim mi je lepo, da bi vedno le tako bilo.

Nekoga moram imeti rad, to naj bo sestra, to naj bo brat.

Anika Božič, 6.a

Kultura

Kultura je lepa kot Mura, dolga in počasna, za nekatere dolgočasna.

H kulturi sodijo: spoštovanje, prijaznost, te naj te po življenju vodijo. Otroci je nimajo prav radi, saj so raje na maškaradi.

Da te imajo drugi radi, kultura pomaga, vendar te včasih nekaj premaga, ne da se ti nič več, niti polena vreči v peč, kaj šele pozdravit al koga v smeh spraviti.

Če imaš kulturo rad, ne rabiš maškarad, lepo pozdravljaš.

To je bilo o kulturi vse, mogoče bom napisal še.

Domen Kuk, 8.b

Ko bom star

Leto 2075

Star sem petinšestdeset let in pred letom dni sem stopil v pokoj. Na glavi imam že nekaj sivih las, moja koža pa je že zgubana.

Živim v majhni bajtici na podeželju. Bil sem športni učitelj, zato še vedno poskušam biti gibljiv. Zjutraj, ko vstanem, najprej naredim nekaj vaj za gibljivost. Nekajkrat na teden pa se potrudim tudi za svoje vnuke. Ob torkih in četrkih peljem Anžeta in Ambroža na košarko, ob sredah in petkih pa Jaka v glasbeno šolo. Kdaj pa kdaj gremo tudi skupaj plavat. Ob sobotah se z vnuki super zabavamo: igramo košarko, se lovimo, rolamo in še in še bi lahko našteval. Takih vnukov nima vsak, si pravim, oni pa, da tudi takega dedka nima vsak.

Trikrat na mesec pa obiščem bližnji dom upokojencev, kjer se skupaj zabavamo in si pripovedujemo o svojem življenju. Nekateri so imeli lažje življenje, druge pa so spremljale številne težave.

Še vedno poskrbim za svoje zdravje. Vsak dan grem na sprehod v naravo, dvakrat na teden kolesarim, pozimi smučam, poleti pa plavam. Čeprav imam že toliko let, moram poskrbeti zase, da ostanem čimbolj gibljiv.

Vsako leto sodelujem na ljubljanskem maratonu. Včlanil sem se tudi v klub balinarjev.

Držim se življenjskih besed: Zdrav duh v zdravem telesu.

Aljaž Markič, 6. a

OŠ Kanal

Pesem o Prešernu

Prešeren slovenski pesnik je bil, v naši kulturi prelomnico naredil. Spominjamo se ga vsi, v naši poeziji še vedno živi. Veliko je vedel, veliko znal, veliko knjig poučnih je prebral. Pesmi je pisal skoraj noč in dan, res je bil pravi kulturni velikan. Rimal je vse, naravno, življenje in svoje srce. Postal je advokat, ko je bil še mlad. Tako mu je rasel besedni zaklad, vsi so njegove pesmi hoteli brati. Ko umrl je, vsi so žalovali, po njem so praznik poimenovali.

Domen Kacin Vodičar, 8.b

Kolesarski izpit

Za kolesarski izpit sem se odločila zato, da se bom lahko sama vozila. Veliko vaj smo delali v šoli s pomočjo računalnika, učila pa sem se tudi doma. Opremiti sem morala tudi kolo.

Začeli smo z vožnjo po Kanalu. Večkrat smo se peljali po Gradnikovi ulici do gasilskega doma in nazaj do šole. Veliko smo vadili levo zavijanje.

Obiskal nas je tudi policaj in nam vse še enkrat razložil.

Nika Vidič, 6.a

Starostniki: za poletjem pride jesen, barvita ali megljena

Osamljenosti in potrebe po oskrbi vse več

Na trenutek, ko se bodo iztekla leta našega poklicnega dela, vsi čakamo z mešanimi občutki. Utrujen od vedno bolj stresnega življenja si želimo miru in radi bi končno našli čas za svoje konjičke, po drugi strani pa nas je tega strah. Bomo odrinjeni na rob družbe, bomo izgubili stik z okoljem? Nam bodo sploh omogočena sredstva za preživetje?

Piše: Irena Hočevnar Križnič

Slike: Osebni arhiv, I. Križnič

Kanalska občina je glede števila upokojencev še posebej specifična, zaznamovana zlasti s podjetjem Salonit Anhovo. Veliko je mlajših, upokojevali so se že kmalu po štiridesetem letu, kajti azbestoza je terjala in še terja svoj davek. Posloviti se od dela z diagnozo azbestoza pa pomeni za marsikoga kepo v grlu. Mnoge zgodbe iz naše okolice to povedo. Že število članov društev upokojencev v občini pa kaže, da bi marsikdo v drugačnih okoliščinah bil lahko še delovno aktiven. V občini z okrog 6000 prebivalci je samo članov Društva upokojencev Kanal, ki plačujejo članarino, kar 770, v Društvu upokojencev Deskle – Anhovo pa 570.

Upokojenski vsakdan

Kako so sprejeli svojo upokojitev in kako preživljajo čas po njej, smo povprašali nekaj naših domačinov. Zaupali pa so nam tudi svoje mnenje o potrebi po domu za starejše, ki je že nekaj let ena glavnih tem na sejah občinskega sveta.

Agata Šuligoj, upokojena delavka "Zaradi bolezni sem se upokojila zelo na hitro. Zame je bil to šok, ker nisem pričakovala. Na srečo smo kmalu dobili vnuka in sem se počasi sprijaznila," se spominja prvih dni po upokojitvi Agata Šuligoj. V začetku je veliko kvačkala, enkrat tedensko pa so se ženske tudi srečevale na ročnih delih. Pogreša več stikov med ljudmi. "V našem bloku je zelo pusto. Vsak živi sam zase in skoraj ne vemo drug za drugega. V drugih blokkih se več pogovarjajo in družijo," pravi še Agata. O domu za starejše pa je prepričana, da je nujno pot-

A. Šuligoj: Več osebnih stikov!

reben. Lokacija je lahko v Kanalu, lahko pa tudi kje drugje. Ni treba, da je luksuzen, le da bi ga zgradili čim prej.

"Ko sem se upokojila, se mi je zdelo, kot da sem na počitnicah. Prostega časa pa imam kljub temu zelo malo. Skrbim za brata, pazim vnučka, tako da moram 24 ur na dan za nekaj skrbeti," našteva svoje zadolžitve upokojena učiteljica **Breda Paravan**. Mislila je, da bo v pokoju več brala, pa ji zmanjkuje časa. Za sprostitev gre rada v naravo, dela na vrtu... "Upokojitev pa je resnično prelomnica. Pred leti so me prosili, da bi prišla nadomeščat kolegico, a ne gre več. Zdi se mi, da enostavno ne sodim več v razred," priznava Breda. Po njenem je dom v kanalski občini zagotovo potreben. "In to čim prej. Otroci so v službah in ne moremo pričakovati, da bodo skrbeli za nas, če obnemoremo.

Lepo bi bilo, če bi uredili v njem dnevni center za starejše," dodaja še Breda in poudarja, da je zelo dobrodošla tudi pomoč na domu: "Vsi, ki se je poslužujejo, so zelo zadovoljni."

Breda Paravan zmanjkuje časa

"Star sem 82 let in že 23 let v pokoju. Priznано imam 40 let delovne dobe, še na stari peči. Bil sem eden zadnjih, ki se je poslovil s harmoniko. Cela izmena me je spremljala na Ravnico, kjer smo imeli "žur". Nekaj časa sem pogrešal sodelavce," se spominja **Venčeslav (Venče) Medvešček**.

V začetku je hodil na srečanja v Salonit, zdaj pa ne več.

"Moja generacija je odhajala in

V. Medvešček: Čim prej do doma nimam več kaj iskati tam. Dokler sem zmozel, sem veliko hodil v hribe, zdaj grem peš še do Liga. Pokojnina je za preživetje dovolj, čeprav je ob upokojitvi znašala nekaj nad povprečno plačo, zdaj pa ne več. A to je razumljivo. Včasih so trije delavci delali za enega upokojenca, zdaj bo kmalu obratno," pravi Venče.

Dokler bo mogel, seveda želi ostati doma. Če pa ne bo šlo, bi zelo želel, da bi bil dom v bližini. Seveda ga morajo zgraditi čim prej, da ga bomo tudi mi starejši ućakali, dodaja še Venče.

"Ko je komisija odločila, da se bom invalidsko upokojila, sem se zjokala. Rekla sem si: 'Zdaj je vsega konec!' Počasi pa sem sprejela. Mislila sem, koliko bom naredila, pa naredim manj. Pišem si listke, da ne česa pozabim. Dolgčas mi pa ni,"

M. Šavli ni dolgčas

opisuje svojo izkušnjo z upokojitvijo nekdanja delavka **Marica Šavli** in dodaja, da si je našla dosti dejavnosti: "Grem na polje, čistim, tudi drugim. Hodila sem na tečaj italijanske, zdaj okrog anketiram starejše. Prej ko naredim eno, mislim na drugo. Ljudje pa morajo sami poskrbeti, da se ne dolgočasi. Ne smeš samo 'jambrat'," opozarja Marica in priporoča: "Tudi če težko hodiš, prvi dan pojdi do vinotoča, drugi do Lurda, pa bo šlo. Jaz sem veliko na kolesu, tako da mi je gospa Gorjup skvačkala mojo maskoto, ko kolesarim in so mojo podoba 'razstavili' na razstavi ročnih del."

Dom pa bi bil v Kanalu zelo nujen. Veliko ljudi živi samih. Zgodilo se je, da so šele po nekaj dneh odkrili, da je kdo umrl, še pretresena ugotavlja Marica.

S. Kralj: Ostati dejaven

"Odhod v 'penzijo' je prelomnica, stresen trenutek. Potrebno se je na to pripraviti. Moj zadnji delovni dan pa je bil čudovit, poslovila sem se od sodelavcev, vodilnih,

strank... Življenje se po upokojitvi spremeni. Na nekdanje delovno mesto prideš kot stranka, poklepešaš, poglavje v življenju pa se konča," pripoveduje upokojena poštna uslužbenka **Sonja Kralj**.

Potrebno je ostati dejaven na drug način, iti med ljudi.

"Zanima me radiostezija, nabiram zdravilna zelišča, grem na vrt, preberem kakšno knjigo, obiskujem predavanja, prireditve..."

Nekateri ne gredo nikamor, vse se jim zdi 'brez veze'," pravi Sonja in dodaja, da občina nameni veliko

dili vsi sogovorniki. Župan **Andrej Maffi** obljublja, da bodo do konca letošnjega leta dorekli, kje in kdaj ga bodo začeli graditi. Zaenkrat je v igri nekaj različic, v Kanalu in v Desklah. Lokacija je odvisna od potrditve občinskega sveta in investitorja.

"Dom naj bi imel prostora za 60 do 100 ležišč z normalnim standardom. V proračunu smo že pred tremi leti namenili 300 tisoč evrov za gradnjo, a žal ni prišlo do dogovora za lokacijo pri vrtcu v Kanalu. Zdaj je vedno težje. Država ne raz-

pa so dolžni za to poskrbeti svojci. Po mnenju socialne delavke **Bernarde Pirih** iz novogoriškega doma, so cene, glede na vse, kar nudi oskrbovancem, nizke in jih

bodo težko obdržali. Cena hrane, prenočišča, nege, čiščenja, fizioterapije, zdravstvenih storitev ... za plačilo manj kot 20 evrov dnevno, bo težko ostala.

Župan A. Maffi med kanalskimi upokojenci

denarja za razne dejavnosti, vendar je udeležba premajhna. "Prihajamo bolj ali manj eni in isti!"

Kako starejšim pomaga občina?

Občina zelo dobro sodeluje z društva upokojencev, starejšim občanom pa nudi tudi razne oblike pomoči – sofinancira oskrbo v domu za tiste, ki sami ne zmorejo (teh je trenutno 6), polovično financira pomoč na domu, pomaga, če se kdo znajde v hudi stiski. Kljub nizkim pokojninam pa tako na občini kot na karitas ugotavljajo, da je potreb po finančni pomoči med upokojenci malo, veliko večjo stisko in povpraševanje po pomoči se je v lanskem letu čutilo pri mlajših družinah.

Dejavni društvi upokojencev

V kanalski občini zelo aktivno delujeta dve društvi upokojencev - DU Kanal, ki mu predseduje **Sonja Kralj** in DU Deskle-Anhovo, katerega predsednica je **Jožica Stanič**. Prijavljata se na občinske razpise in občina za njune dejavnosti nameni kar veliko sredstev.

Organizirata dobro obiskane izlete, pohode, srečanja z jubilarji, ob novem letu in osmem marcu pa njuni člani obiskujejo oskrbovance doma ... V lanskem letu so spomladi z osnovno šolo sodelovali pri projektu "Druženje in gibanje treh generacij". V okviru kanalskega društva so zelo aktivne športne sekcije – balinarji, igralci pikada in strelci. Njihovi športniki so lani na tekmovanju severnoprimorskih društev upokojencev dosegli tretje mesto.

Veliko možnosti nudijo tudi za izobraževanje.

Obeti za dom upokojencev

To, da bi bil dom za starejše v kanalski občini zelo zaželen, so potr-

pisuje koncesij, občina bo težko dobila kredit in sofinancerje," ugotavlja župan Maffi, ki pa kljub vsemu ostaja optimističen.

Veliko naših občanov v okoliških domovih

V domovih upokojencev preživlja jesen življenja trenutno kar veliko naših krajanov. V Novi Gorici jih je 36, v Podsobotinu 6, v Gradišču pri Prvačini 19, nekaj pa jih živi po podatkih občine še v Idriji, Podbrdu, Ajdovščini in Ilirski Bistrici. Čakalna doba za v dom se iz meseca v mesec spreminja. Po odprtju doma v Podsobotinu pa se je v Novi Gorici bistveno skrajšala. Prej so morali starejši čakati na sprejem tudi tri leta. Trenutno je v Novi Gorici potrebno počakati na negovalni oddelek približno leto do leto in pol, na stanovanjski del pa približno eno leto. Moški trenutno v negovalni oddelek lahko pridejo v šestih mesecih. Težje je v varovani oddelek, kjer so nameščeni demenčni starostniki. Potrebno je počakati do dve leti. V Podsobotinu so čakalne vrste krajše. Zenske za negovalni in stanovanjski del čakajo do 3 mesece, moški pa nekoliko dlje. V Gradišču pri Prvačini, kjer je sedaj nameščenih 19 občanov kanalske občine, je čakalna doba nekoliko krajša. Po osnovni oskrbi tam ni velikega povpraševanja, kdor potrebuje nego, pa mora počakati trenutno pol leta. Cena oskrbe znaša v Novi Gorici od približno 540 evrov mesečno v dvoposteljni sobi s samostojno oskrbo do 830 evrov, če oskrbovanec potrebuje vso pomoč. Nekoliko nižje cene so v Gradišču. V novo zgrajenem Podsobotinu je mesečna oskrbina za približno 200 evrov višja kot v Novi Gorici. Plačajo jo oskrbovanci iz svojih prihodkov, če jih nimajo,

Naše (pozabljene) sosede v domu upokojencev v Novi Gorici

Mafalda Munih iz Deskel

Živela sem sama. V petih letih sem izgubila moža in sina. Dvakrat sem padla po tleh in se nisem mogla pobrati. Močno sem si poškodovala roko.

Nikogar ni bilo zraven in komaj sem vstala in poklicala pomoč. Videla sem, da tako ne bo šlo več. Več kot dve leti sem čakala na sprejem v dom in najprej dobila mesto v Gradišču. Ko so me peljali, sem celo pot jokala.

Pozneje se je odprlo mesto v Novi Gorici in sem prišla sem. Če bi bil dom v Kanalu, bi šla takoj tja. O njem veliko govorijo, a zaenkrat se nič ne zgane.

Marija Brezavšček iz Avč

V domu sem že sedmo leto, prej pa sem živela v Avčah. Zbolela sem in hčerka je iskala nego, a je ni mogla dobiti za vse dni v tednu. Tako sem prišla v dom in tukaj se čutim bolj varna. V življenju moram sprejeti vse, kar pride. Včasih je v življenju dobro, včasih slabo. Vsak dan življenja je 'šenkan'. Podaljšala se je življenjska doba, a na žalost tudi trpljenje. Priklenjena sem na posteljo. Dokler sem hodila s palico, je bilo vse drugače.

Vida Tomažič iz Morskega

V dom sem prišla pred petimi leti in to takoj, ko sem zaprosila. Sama sem želela priti, ker sem zaradi bolezni potrebovala pomoč. Prihod v dom je bil, kakor je za večino, stresen, zdaj sem pa zadovoljna. Delavke v domu so v veliki večini prijazne. Vse mi naredijo in ni potrebno stalno prositi za usluge, kot moraš doma, če sam česa ne zmoreš. V domu hodim k skupinski telovadbi, vsak dan imam fizioterapijo, dostop do zdravnika. Zadovoljna sem tudi s hrano.

Čudi me, da imajo nekateri toliko pripomb nanjo. Še posebej pa sem vesela, da živim v sobi s sestanovalko, s katero se odlično razumeva. Žal ni povsod tako.

Sem 'lokal patriot' in mislim, da bi moral biti dom za starejše v Kanalu. Sama sem se sicer navadila na Novo Gorico in verjetno ne bi zamenjala, vendar sem prepričana, da je Kanal najprimernejši kraj.

Srečanje generacij s pesmijo

Pevski zbor "Jože Srebrnič" iz Deskel je letošnjo sezono zaključil enajstega septembra z nastopom v podjetju Salonit Anho, kjer so svoje praznovanje želeli obeležiti z našo pesmijo. Prireditveni prostor je bil lep, okusno in praznično pripravljen, odet v sinje belo barvo. Belí prti, posuti s cveticami so naredili enkratni vtis – nekako spoštljivo je izgledalo vse skupaj.

V takem vzdušju smo zapeli pesem "Pevcu". Po nagovoru direktorja Salonita **Jožeta Funde** pa smo zapeli še "Čej so tiste stžice", "Po zelenem travniku" in "Pozdravno pesem". Za konec je dirigent in umetniški vodja Pihalnega orkestra "Salonit Anho" **Radovan Kokošar** odstopil mesto naši **Adeli Jerončič** in v praznično vzdušje je zadonela pesem "Vstajenje Primorske", ki je vse navzoče dvignila na noge.

Nasmejani obrazi in veseli stiski rok med generacijami so pustili prijeten vtis na tradicionalni praznik. Na svidenje prihodnje leto!

Bogdana Kos

Foto: Osební arhiv

Simpozij o Valentinu Staniču "Praktični" kanalski planinci

Foto: Marko Valentinič

"Praktični" del simpozija pod Triglavom

Letošnji, četrti po vrsti, simpozij o Valentinu Staniču je z mednarodno udeležbo potekal septembra v Bohinjski Beli. Kanalski planinci so prevzeli izvedbo "praktičnega" dela z vzponom na Triglav.

V triglavski kapeli je bila skupna maša v slovenskem in nemškem jeziku.

Valentin Stanič je bil osrednja osebnost uvodnega predavanja **Janeza Bizjaka**, ki je udeležencem predstavil našega rojaka, velikega Slovenca in Evropejca pred svojim časom.

V uvodu posveta sta z nagovorom sodelovala tudi župan občine Kanal ob Soči **Andrej Maffi** in ravnateljica kanalske šole **Milka Zimic**. Ta je predavateljem in vsem udeležencem namenila "Staničeve" glinene spominke in grafike, ki so jih izdelali šolarji.

Sicer pa je bil pred dvema letoma 3. mednarodni simpozij "Višinska fiziologija in praksa" v Reiteralpah pri Berchtesgadnu na Bavarskem posvečen prvenstvenemu vzponu na Srednji vrh Watzmanna, ki je leta 1800 uspel prav slovenskemu gorniku.

Takratnega posveta se je udeležilo veliko Slovencev, tako predavateljev kakor planincev. V spomin na ta dogodek sta predstavnika Planinskega društva "Valentin Stanič" iz Kanala predala prireditelju spominski kolaž Valentina Staniča.

Petra Paravan

Tajnice ribarile Na pikniku in v mali šoli

V petek, 19. junija 2009, smo se članice Kluba tajnic Severne Primorske in dve članici Kraškega kluba tajnic zapeljale proti Dobrovemu in tam zavile k jezeru Kozlink. Najprej smo se najedle "briških čarješn", v tem času pa so se ribice peklo na žaru.

Z ribami so nas pogostili člani Ribiške družine (RD) "Soča" iz Nove Gorice.

Po pokušnji odlično zapečenih rib, smo se tajnice s polnimi trebuščki in skupaj s preizkušenimi ribiči odpravile proti jezeru.

Najbolj "zagrete" med nami so se preizkusile tudi v ribolovu. Člani RD Soča so nam prikazali "malo

šolo ribarjenja". Ena izmed nas je bila kar pogumna in je najbrž že bodoča članica ribiške družine.

Imeli smo srečo in ujeli nekaj rib, vendar smo jih tudi vrnili nazaj v jezero.

Ko se je začelo temniti, smo pred odhodom proti Solkanu, zavili še v pristno briško klet. Iz Brd pač ne moreš oditi, ne da bi zavil med trte, sadje, oljke ali v klet. Me smo izbrale klet. Pri Peršoljevih v Šmartnem smo si jo ogledale in seveda tudi pokusile njihove dobrote.

Vsem tistim, ki niste bili z nami, vam je lahko žal. Do prihodnjega snidenja.

Nataša Jerončič

Foto: Osební arhiv

Katera bo deležna največjega? ... Ulova!

Oratorija v Kanalu

Preprosto in zabavno častiti Boga

Ob začetku poletnih počitnic je bilo živahno tudi v župniji Kanal, saj sta župnik **Robert Ušaj** ter mladinska misijonska skupina organizirala dva oratorija za otroke.

Piše: Anja Mavrič

Slika: Martin Mavrič

Prvi oratorij je trajal dva dni – 26. in 27. junija. Udeležilo se ga je devet animatorjev ter več kot dvajset otrok, ki so skozi igro, petje, delavnice, film, predstave ter na druge načine spoznavali življenje svetega Frančiška Asiškega.

Drugi oratorij pa je potekal v Logu pod Mangartom od 28. junija do 3. julija. Udeležba je bila ravno tako številčna. Ker je letos leto duhovnikov, smo v Logu spoznavali življenje arškega župnika Janeza Marija Vianneya. Skupaj smo se odpravili na pohod v naravo, tako fantje kot punce smo sodelovali v nogometni tekmi, dramatizirali smo več svetopisemskih odlomkov... Bilo je zabavno častiti Boga na preprost otroški način.

Lov na klena

KANAL - Prvo nedeljo v juliju so bregovi reke Soče rezervirani za vse, ki jih veseli ribolov. Zbrali smo se na Kontradi. Sedmim domačinom se je pridružil še 21 ljubiteljev ribolova iz Rogatca, Šmihela, Gradišča, Bilj, Vrtojbe, Imenja in Nove Gorice.

Piše: Vanja Cotič

Edvinu je prijel ...

Lovna mesta smo razdelili na dve območji – eno pod mostom in drugo pod Gasilskim domom. Vsak ribič je lovil najprej na enem, nato še na drugem. Kmalu smo ugotovili, da v minulih dneh nismo dovolj hranili rib, saj je minilo kar precej časa, preden je prijel prvi klen.

Vseeno pa smo težko pričakovali tehtanje in merjenje rib. Le kdo je imel največ ribiške sreče?

Sledila je razglasitev rezultatov. Sodniki so po natančnem tehtanju in merjenju ugotovili, da je največji ulov premogel domačin **Anton Vinazza**, saj je ujel dva

klena, ki sta skupaj tehtala 1.470 gramov. Drugo mesto je zasedel domačin **Jani Kovačič**, ki je ulovil le enega klena s težo 1.180 gramov, tretje mesto pa je pripadlo **Rudiju Gregoriču** iz Prvačine. Njegov klen je tehtal 670 gramov. Vsi so prejeli pokale.

Prvovrščnemu pa je pripadel še prehodni pokal v obliki unikatnega izdelka iz keramike in izpod rok avtorice **Andreje Krpan**. Ta prehodni pokal je že dvakrat prejel ribič **Darjo Rupnik**, ki je tudi letos poskusil ribolovno srečo in upal, da mu bo uspelo še tretjič, s čimer bi si pokal pridobil v trajno last. Najdaljšega klena, ki je meril 43,8 centimetra, je ujel **Jani Kovačič**

in zato prejel denarno nagrado. Pokale so dobili še najstarejši ribič **Teodor Faganel** iz Vrtojbe, ki ima 63 let, in najmlajši, štiri-najstletni **Andrej Cotič** iz Kanala. Vsi nagrajenci so prejeli tudi priznanja.

Tako se je lov na klena za leto 2009 končal. Sledila je še zabava s plesom. Zadnji dve leti se nam zvečer na Kontradi pridruži kar lepo število domačinov, tako da se ob glasbi in prijetnem klepetu poveseimo do poznih večernih ur. Letos so vsi obiskovalci še posebej hvalili postrvi, ki smo jih pripravili na žaru. Pridružite se nam tudi prihodnje leto, če ne na ribolovu pa vsaj zvečer ob dobri kapljici in okusni ribi.

Trofejni klenarji se postavijo ob predsednici TD Kanal (skrajno levo)

30. mednarodni festival sodobne glasbe Kogojevi dnevi postali naši dnevi

KANAL – "...saj vemo, da se tam nekje med mladci, ki danes iščejo zven tišine vmes med računalniškimi programi, skriva novi Kogoj, v mladinskem centru pa morda pravkar nastajajo še temnejše Črne maske. Ravno zato ne bomo odnehali – ker tudi umetnost nikoli ne bo. (...) Zato kultura ni le naša identiteta, ampak tudi prioriteta, je hkrati razvojni potencial in socialni kapital. (...) Marij Kogoj je to vedel – zato je njegovo delo preseglo njegov čas, njegovi dnevi pa so postali naši dnevi."

Piše: Tatjana Gregorič

Sliki: Bruno Bizjak

Žlahtni glasovi Čarnic v kanalski cerkvi

Besede iz uvoda je predsednik vlade **Borut Pahor** na slavnostnem odprtju letošnjih Kogojevih dni (28. septembra) na Kontradi namenil zvestim sopotnikom Kogojevega festivala, prireditve, ki je v svoji večkratni samoti znala prisluhniti najbolj daljnosežnim odmevom prihodnosti. Kljub krizi so prizadevni člani domačega Prosvetnega društva Soča z občudujočo iznajdljivostjo poiskali potrebna sredstva in tudi letos napovedali izvedbe

številnih slovenskih glasbenih del. Kar petnajst jih je zazvenelo že na otvoritvenem večeru – v kanalski cerkvi je za vrhunske izvedbe poskrbel vokalna skupina Čarnice. Pevke letos prvič nastopajo pod umetniškim vodstvom **Sebastjana Vrhovnika**. Organist **Tilen Bajec** in pianistka **Mojca Prus** sta pevke korektno in zgledno spremljala v prefinjenih interpretacijah romantičnih zborovskih biserov Brahmsa, Mendelssohna in Schuberta, izjem-

ni glasovi so nas prevzemali tudi v izvedbi Ave Marie Gustava Holsata. V tonaliteti jubilejnega festivala "100 skladb slovenskih avtorjev" in v slogu "Malo je več" pa so zvene le pesmi D. Bučarja, F. Ferjančiča, F. Gerbiča, M. Kogoj, P. Merkuja, A. Copija in Š. Maurija. Žlahtni glasovi Carnic so oznanjali frekvence, v katerih je zvenel tudi drugi večer, odličen nastop Pihalnega kvinteta Šlowind (Aleš Kacjan, flavta, Matej Šarc, oboa, Jurij Jenko, klarinet) z vrhunskimi izvedbami del V. Globokarja, Š. Maurija, N. Forte, G. Ligetija in N. Šenk. Enega od vrhunccev v celotni glasbeni manifestaciji je pomemil koncert 11. septembra, ki ga je v cerkvi v Kanalu izvedel ansambel za sodobno glasbo MD7. **Pavel Mihelčič**, skladatelj, umetniški vodja in ustanovitelj ansambla je poskrbel za tehten in zanimiv izbor skladb šestih slovenskih skladateljev mlajše in starejše generacije (T. Mauko, N. Firšta, U. Pompe, V. Zoraja, L. Lebiča, P. Mihelčiča). Vsi člani sestava so pod vodstvom ameriškega dirigenta **Stevena Loya** pokazali dobro kondicijo skupnega muziciranja. Bazilika na Sveti gori je bila 20. septembra prizorišče četrtega koncerta, v središču pozornosti pa se je tokrat znašla glasbena ustvarjalnost domačina, skladatelja **Štefana Maurija**. Latinsko mašo sv. Martina in kantato "Sveti Martin – meč, ki deli" so zgledno poustvarili Mešani zbor Hrast Doberdob, baritonist Zdravko Pergar, violinist Marko Kodelja, organist Gregor Klančič in zborovodja Hilarij Lavrenčič.

Na petem koncertu (vnovič na osrednjem prizorišču v kanalski cer-

kvi) pa so 25. septembra blesteli trije izvrstni mladi glasbeniki: slovenska violinistka **Lana Trotošek**, hrvaški violončelist **Stjepan Hauser** in japonska pianistka **Yoko Misumi**. Nacionalno pisana družina, združena v The Greenwich Trio, je z intenzivno, dražljivo, kleno in

Priznanje neutrudni Milici

kompatno igro in svežo energijo poustvarila skladbe D. Sostakoviča, L. M. Škerjanca in M. Ravela. Prvo 'dejanje' jubilejnega Kogojevega festivala, ki je pomembno zaznamovalo glasbeni september v Kanalu, je v galeriji Rika Debenjaka "spremljala" razstava "Goriški likovni krog in slovenski tisk v Gorici med obema vojnama", razstava, ki se je z dopolnjenimi deli kasneje preselila v galerijske prostore Kulturnega centra Lojzeta Bratuža v Gorici.

Srečanje pihalnih orkestror Godba razigrala poslušalce

ANHOVO - Pihalni orkester Salonit Anhovo je že šesto leto pripravil mednarodno srečanje pihalnih orkestror v zabavnem programu.

V sodelovanju s sponzorskim podjetjem je v postavljenem šotoru na sobotni septembrski popoldan zaigralo pet pihalnih godb. Poleg domače zasedbe so se predstavili godbeniki iz Svetega Antona, Vogrskega, Lovrana na Hrvaškem in iz Kolina na Češkem.

Uvodna beseda je pripadala predstavniku domačega orkestra **Marku Kodelji**, slovesno je zbrane nagovoril župan občine Kanal ob Soči **Andrej Maffi**, prav tako pa je vsem zaželel prijetno zabavo tudi predstavnik Salonita Anhovo **Peter Korenjak**.

Med nastopi orkestror so se predstavile plesne in twirling skupine. Štiri točke so prikazala dekleta iz Športnega twirling kluba Deskle, zaplesali so mladi iz Deskel in okolice v hip hop plesu, kakor tudi nekoliko manj mlade Tince.

Povezovalno besedo je spretno usklajeval **Tine Lovišček**, ki je po končanem kulturnem programu napovedal zabavo z ansamblom Gregorji. Zabavni godbeni popoldan se je prevesil v plesni večer. Sicer pa je bil tisti dan v znamenju godb v občini, saj so pihalni orkestri zaigrali tudi po krajevnih skupnostih.

Petra Paravan

Spektakel Ivana Skrta Soča odeta v barvitosti glasbe

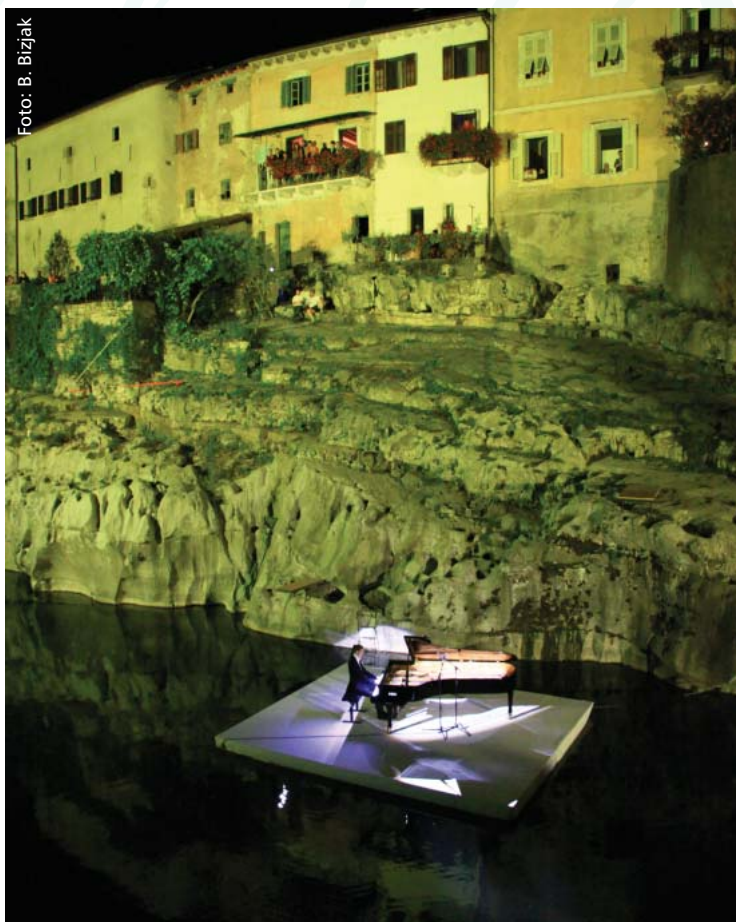
Konec avgusta je bil pod kanalskim mostom prav poseben umetniški dogodek. Na belem splavu na reki Soči je nastopil s tehtnim programom pianist Ivan Skrt. Številno poslušalstvo (po neuradnih ocenah približno 2500 poslušalcev) je obmolnilo ter se prepustilo glasbi in svetlobnim snopom.

Piše: Metka Sulič

Kanal je izredno fotogenično severnopriforsko mestce in kulisa hiš, ki se nagiba nad Sočo je bila odlično ozadje za koncert na reki. Tako je svetloba dopolnjevala glasbo ali pa ne. Nekateri so bili tam zaradi glasbe in tisti večer je bilo slišati veliko. Skladbe so pripovedovale zgodbo o zapletenih čustvenih procesih, o življenju, smrti in strasteh. Barve so sugestivno dopolnjevale vsebino zahtevnih pianističnih skladb. Tako je znamenita Sonata v h-molu Franza Liszta zablestela v rumeni, oranžni in krvavo rdeči. A najlepše stvari ni prikazovala barva, ampak Lisztova glasba s počasnim odstiranjem intenzivnih občutkov boleče strasti, njene pogubne moči in izginevanje v krču ljubezni. Nato je ponovno zazvenela glasba v boleči melanholičnosti, v občutku neizpolnjenega hrepenenja in z otožnostjo nad zavedanjem minevanja v Sonati št. 2 v b-molu Frederika Chopina. S tretjim stavkom, znanim kot pogrebna koračnica, je meditativno postavila temelje obupu, žalosti, jezi, ki počasi prehaja v tišino in v počitek ter se ponovno vdaja depresivno-

sti. V četrtem stavku pa preide v labirint strahu in groze, ki zaveje kot hladen veter med grobovi. Tako se je Chopinova sonata obarvala v hladno modro in zeleno barvo ter razrešila vse bolečine prestanega življenja v Skrijabinovi Sonati št. 9, op. 68, ki zadisi po onstranstvu z mirnostjo, ko nastopi smrt, ko ni več strasti in niti življenja, ko barve izgubijo svojo živost in življenje doseže svojo dovršenost. Tako sta po vijolični sledili sivina in črna.

Za dodatek sta zazveneli še Skrijabinova Etuda v črni in Rahmaninov Preludij v belini – ponovno luč in življenje – sklenjen življenjski krog. Moje mesto poslušanja je bilo med surovimi skalami struge, kjer je bilo ozvočenje odlično. V nekakšnem primarnem okolju, kjer so zvoki nad Sočo govorili svojo bolečo zgodbo izpod prstov izvrstnega pianista. Tišina poslušalcev v moji bližini je bila impozantna in ganljiva, saj je bila napolnjena z življenjskimi zgodbami vsakega posameznika, ki jih oživlja lahko le poglobljena interpretacija odličnega Ivana Skrta.

Pianist Ivan Skrt izvablja tonsko barvitost Soče

Premiera Gledališke skupine "Mak" V internatu se dogaja marsikaj

DESKLE - Gledališka igra *Internat*, avtorice **Nataše Otrin** in režiserke **Maje Poljanec**, je dodobra razveselila in navdušila domače občinstvo. Presenetila nas je zasedba, kajti pričakovali smo otroško skupino, vendar so otroci z ljubeznijo do igre zrasli v - mladostnike.

Piše: Petra Paravan

Dekleta so imela vodilno vlogo. Predstava se je namreč večinoma odvijala v dekliški sobi internata. Dve dekleti nekoliko bolj umirjeni in introvertirani (**Maruša Tinta** in **Tina Skočaj Skok**), dve razigrani in "žurerski" (**Mojca Madon** in **Monika Gabrijelčič**), pa še mlajši punc, ki se pripravlja na srednješolsko življenje s sprejemnimi izpiti (**Angelika Gomišček Kravos** in **Katarina Jerončič**) so dobro odigrale svoje vloge.

Nikakor ne smemo pozabiti na frajerska fanta (**Deni Drnovšček** in **Dušan Gabrijelčič**), ki sta presekala interiorno dogajanje in se z vetrom v laseh pripeljala na oder.

Kaj pa se je dogajalo v Internatu? Žurerski dekleti sta na zabavi dobili tabletko, shranili pa sta jih v škatlo. Najmlajši dekleti sta brs-

kali po stvareh v sobi in našli tabletko. Ena se je med opravljanjem sprejemnega izpita onesvestila, pa se je razvedelo, da je najbrž zaužila tabletko.

Dekleta so se nad tem zamislila, predvsem pa se začela obtoževati. Vendar vse se je dobro izšlo.

Zatorej, mladi, oglejte si predstavo, kajti o marsičem iz življenja vas lahko tudi umetnost pouči.

"Makovci" navdušili občinstvo

Poučno o tabletakah med mladimi

martinovo ŠMARTNO

PRIDRUŽITE SE NAM
V

ŠMARTNEM

DOŽIVELI BOSTE

NEPOZABNO

MARTINOVANJE!

Sobota, 7. november '09

GSM 031 750 673 TEL 05 30 43 715
jota@siol.net www.agency-jota.com

Ob dobrem kozarčku, prijetna glasba in odlična družba!

Pucov memorial 2009 Med teniško žogico in pokrom

V nedeljo, 30. avgusta 2009, je v Novi Gorici potekal tradicionalni 13. Pucov memorial – teniški turnir dvojic. Zaradi napovedi slabega vremena so turnir prestavili s sobote na nedeljo; tako da se ga je udeležilo nekaj manj ekip, kot jih je bilo sprva vpisanih. Prijavile smo se tudi ženske iz Kanala, Deskel, pa tudi moški iz naših krajev niso manjkali.

Piše: Nataša Jerončič

Sodelovale so tako moške kot ženske ekipe iz vse Slovenije. Igralo se je na teniških igriščih v Novi Gorici, Solkanu in na Lokvici. Polfinale in finale pa sta bila odigrana v Novi Gorici.

Poleg partij tenisa nam je organizator nudil testiranje loparjev, masažo, pregled vida, vzporedni "golf turnir", poker turnir, red bull party, degustacijo vin. Panoramska vožnja z motorji od Nove Gorice na Dobrovo in po soški dolini nazaj na igrišča je bila enkratna. Za ponoviti prihodnje leto! Deset motoristov je peljalo deset žensk po soško-briški pokrajini. Po celodnevem tekmovanju in večernem finalu pa smo dobili zmagovalce tekmovanja. Naša ženska ekipa, ki so jo sestavljale dve Kanalki, Desklanka in Šempetrka, je zasedla zavidljivo drugo mesto. Prejeli smo pokal in simbolične nagrade.

Po podelitvi priznanj je sledil zabavni program. In ker nam ni bilo dovolj celodnevnega tekanja za žogico, smo zvečer porabili energijo še za ples in petje.

Razigrane udeležence "pozabile" pokal

OK Eurokabel – Neptun Pripravili 2. mednarodni turnir za mladinke

Odbojarski klub Eurokabel Neptun iz Kanala je v začetku septembra organiziral 2. mednarodni turnir za mladinke v odbojki. Sodelovali sta dve ekipi iz Italije (Migliaro, Comacchio) ter štiri ekipe iz Slovenije: OK Eurokabel Neptun, OK Prevalje, OK HIT Nova Gorica in OK Luka Koper. V popoldanskih urah so se ekipe med seboj pomerile v dveh skupinah, popoldne pa so odbojkarice odigrale finalne tekme. Prvo mesto je zasedla ekipa OK Prevalje, ki je premagala OK HIT Nova Gorica s tesnim izidom 2:1. V tekmi za tretje mesto pa domačinkam kljub spodbudnemu navijanju gledalcev ni uspelo osvojiti pokala. Premagala jih je ekipa OK Luka Koper. Trenerka je bila z igro zadovoljna, kajti kljub odsotnosti treh pomembnih igralk je bila igra ekipe odlična. Na turnirju so proglasili tudi najboljše posameznice. Vsi trenerji so bili enotnega mnenja, da je najboljša igralka turnirja **Sara Piko** iz OK Prevalje, najboljša napadalka **Nika Mori** OK HIT Nova Gorica, najboljša podajalka **Anja Lešnik** OK Prevalje in najboljši libero **Nina Juraja** prav tako OK Prevalje. Gledalci so izbrali tudi najbolj simpatično igralko turnirja. Ta naslov je pripadal **Marini Sirk** OK Eurokabel Neptun Kanal.

Zaradi finančne krize kluba smo se odločili, da bomo goste pogostili nekoliko drugače kot prejšnje leto. Za kosilo in večerjo so s prostovoljnimi delom poskrbeli starši igralk OK Eurokabel Neptun. Sladke dobrote pa so bile na mizi okras naših igralk. V gasilskem domu so skuhali odlično kosilo, zvečer pa poskrbeli za prijetno druženje na pikniku. Ob domači pesmi sta navzoče s harmoniko zabavala Boštjan in Rok.

Naslednji dan smo obe ekipe iz Italije povabili na Most na Soči, kjer so lahko uživali v vožnji z ladjo po jezeru. Prijatelji iz Italije so naš klub

KK Salonit Anhovo "Krizni" občni zbor

Poziv odgovornim: Ne zapravite košarke v Desklah!

V Primorskih novicah berem članek "Dvorane so, trenerjev ni". To velja za Novo Gorico. V Desklah pa velja: nova dvorana je, trenerji so in delajo prostovoljno, uprava kluba zalaga finančna sredstva za plačilo sodnikov in ostale stroške – denarja s strani Občine Kanal ob Soči pa ni dovolj za preživetje.

Na sprejemu mladinskega reprezentanta **Tineta Horvata** v Desklah smo med drugim slišali apel staršev: Ne zapravite košarke v Desklah!

Bati se je, da bomo v Desklah zapravili košarko, saj je usoda košarkarskega kluba odvisna od finančnih sredstev, vse ostalo je zagotovljeno; pa čeprav s prostovoljnim delom kot v času "Titovih mladinskih akcij". Boli me pa to, da je očitno občinskimi možem in ženam zelo malo mar, kaj se dogaja z mladino oziroma s čim se ukvarja mladina v Desklah. Na občni zbor so bili povabljeni predstavniki Občine Kanal, predstavniki sponzorja Salonit Anhovo - vendar jih ni bilo na spregled. Na občni zbor je prišel ravnatelj Osnovne šole Deskle, igralci Salonita Anhovo, starši Tineta Horvata in člani KK Salonit Anhovo.

V primeru, da Občina ne bo zagotovila še dodatnih sredstev za delovanje članov in mlajših kategorij, bosta morali obe ekipe izstopiti iz lige in tako v Desklah ne bo košarke. Namesto, da bi navdušeno vzklikali in navijali, kot smo za slovensko člansko reprezentanco na evropskem prvenstvu na Poljskem, se bo v Desklah odvil črn scenarij. Košarke ne bo več. Le s čim se bo ukvarjala mladina?

Nataša Jerončič

že povabili na njihov mednarodni turnir, kjer sodelujejo ekipe iz petih držav (Francije, Avstrije, Hrvaške, Slovenije in Italije).

Za izvedbo turnirja se zahvaljujemo staršem naših otrok, prostovoljcem, ki spremljajo delo našega kluba in vsem sponzorjem, ki so pripomogli, da je turnir potekal na najvišji ravni. (pm)

Ženska mladinska odbojka se predstavi

Odbojkarji Salonita Anhovo optimistično v novo sezono Boj na štirih frontah

Petkratni državni in sedemkratni pokalni zmagovalci Slovenije bodo tudi letos aktivni na štirih frontah: v domačem prvenstvu in pokalu, kjer branijo drugo mesto, interligi, kjer se v pretekli sezoni niso proslavili ter evropskemu tekmovanju, kjer se v šestnajstini finala pokala CEV v pričetku decembra podajajo na dolgo potovanje v Sibirijo.

Piše: Marko Lazar

močnejšo ligo, boljšo konkurenco, kar je za slovensko odbojko dobro. Glede na sestavo ekipe, se lahko nadejamo dobrih rezultatov, ne bi pa radi prehitevali z napovedmi.

“Glede na 'budžet' in imena je vse-kakor edini favorit Bled. Toda, nadejamo se lahko presenečenja. Lepo bi bilo, če bi Salonit osvojil vsaj eno lovoriko.”

Foto: OK Salonit Anhovo

Letošnja zasedba odbojkarjev Salonita

Ekipa OK Salonit 2009/10:

Tomaž Paravan, Matija Jereb, Damir Šabec, Dane Mijatović, David Szabo, Andrej Kovačič, Andraž Paliska, Rok Satler, Jernej Potočnik, Mitja Berlot, Darjo Savičič, Nikola Vidič, Jani Kovačič, Adam Kaminski, **trenerski svet:** mag. Tine Satler, **pomočnik trenerja:** Leon Schilling, **kondicijski trener:** Matjaž Borovina, **fizioterapevt:** Željko Klisarič.

Trener Tine Sattler

Glede na to, kako je ekipa sestavljena in da ne morejo računati na nekatere igralce, na katere so računali ob sestavljanju ekipe, v strokovnem vodstvu odbojkarjev kanalskega Salonita menijo, da so fantje dobro pripravljeni.

“S prikazano formo na prijateljskih tekmah sem zadovoljen. Všeč mi je, da fantje verjamejo v sistem, ki sem ga vpeljal v moštvo in z njim želim izboljšati določene stvari. V veselje mi je delati na takšen način,” je klepet začel novi trener Salonita, mag. Tine Sattler, ki je na klopi kanalskih odbojkarjev nasledil Italijana Emanuelea Frascio, ki v tekoči sezoni vodi italijanskega B-1 ligaša Falconaro.

Je letošnja ekipa Salonita močnejša kot lanska?

“Zelo težko delam takšne primerjave. Dejstvo je, da je ekipa spremen-

jena. Če bo sodba o tem le rezultat, potem težko kaj rečem. Mislim pa, da če še ni močnejša, glede na potenciale zagotovo bo, kar bo pokazal čas. V tej spremenjeni ekipi velja upoštevati, da igrata v njej podajalec Matija Jereb, ki je letnik 1991, in madžarski korektor David Szabo, ki je letnik 1990. Lani sta na teh dveh položajih igrala starejša in veliko bolj izkušena Vinčič in Luz, tako da je zelo težko vleči primerjave. V igri lahko pričakujemo nihanja, zato bo potrebna potrpežljivost.”

Kako se kaj počutite v Kanalu?

“Moram reči, da zelo dobro. Čep-rav sem Ljubljčan, sem tu zelo dobro sprejet. Vemo namreč, kako na periferiji sprejemajo nas Ljubljančane. Kanalski so zelo prijazni ljudje, vedno pripravljeni na pomoč. Vesel sem, ker ima tu odbojka izjemno tradicijo. Moram reči, da je tu veliko lepše delati, kot pri nekaterih klubih, kjer sem bil prej.”

Odbojkarjska publika v Kanalu se zelo dobro spozna na ta šport, je pa tudi zahtevna. Ali se lahko v Kanalu nadejajo že v tej sezoni tako težko pričakovane trinajste zvezdice?

“Mislim, da je to absolutno prehiteno dogajanje. Treba se je ozreti na konkurenco v celotnem slovenskem prostoru. Bled ima najmočnejšo zasedbo, zelo dobro ekipo ima Prvačina, ki nas prav tako lahko preseneti, če ima svoj dan. Tudi ostali klubi so pokazali, da rastejo. Mislim, da imamo vedno

Tudi kanalska publika se je že izkazala kot zelo dobra, še posebej, ko ekipa zmaga. Jaz pravim, da se najboljša publika pokaže, ko ekipi ne gre. Če bodo naši pristaši upoštevali, da za ceno mladosti pride tudi kakšna napaka in nam bodo stali ob strani tudi v trenutkih, ko nam ne bo šlo, potem bodo najboljše publika.”

V evropskem tekmovanju CEV se boste pomerili z zelo močno rusko ekipo Fakel Novy Urengoy, ki jo bo zelo težko presenetiti...

“Ne smemo se obremenjevati z nasprotnikom. Urengoy je bil po rednem delu minulega ruskega prvenstva celo prvi, tako da o kakovosti te ekipe ne velja izgubljati preveč besed. Mi se lahko takšnih tekem le veselimo in na njih tudi kaj naučimo. Potrudili se bomo po najboljših močeh, nenazadnje pa so tudi presenečenja možna. Vse je skratka odprto, realne moči pa vemo, kakšne so.”

V lanskoli sezoni je Salonit slabše igral v Interligi, letos pa si želi uvrstitve na zaključni turnir...

“Interliga je glede na lansko sezono nekoliko bolj izenačena. Po kakovosti izstopata Innsbruck in Bled, takoj za njima je Dob. Ostale ekipe naj bi bile dokaj izenačene, tako da se bomo lahko z večino ekip enakovredno kosali.”

Za konec pa še vaša napoved domačega prvenstva in pokalnega tekmovanja...

Miloš Grilanc, športni direktor OK Salonit Anhovo-Kanal:

“S sestavo ekipe smo lahko zadovoljni, saj je močnejša kot lanska. Mislim, da bo lažje izpolnila zastavljene cilje. Tudi v novi sezoni merimo predvsem na finale državnega prvenstva in slovenskega pokalnega tekmovanja. Prav tako si želimo uvrstitve na zaključni turnir Interlige, kjer pa so se razmerja moči nekoliko spremenila, zato potrebujemo nekaj tekem, da bomo videli, kam sodimo. V evropskem pokalnem tekmovanju CEV nismo imeli sreče pri žrebu, saj nas že v šestnajstini finala čaka tretjeuvrščena ekipa ruskega državnega prvenstva Fakel Novy Urengoy. V pričetku decembra bomo najprej gostovali v Sibiriji, teden dni pozneje pa bomo Ruse gostili v Kanalu. Če bomo neuspešni, bomo z evropskim tekmovanjem nadaljevali v pokalu Challenge, kjer smo se lani zelo dobro odrezali.”

Samo Miklavc končal igralsko pot Med trenerji ponoviti igralske uspehe

Konec septembra se je tudi uradno od aktivnega igranja na veličastni prireditvi v dvorani Športnega parka v Novi Gorici poslovil 35-letni Samo Miklavc. Za konec bogate igralске kariere se je s svojo ekipo nekdanjih soigralcev pomeril proti moštvu Salonita Anhovo iz Kanala, kjer je pri 17. letih začel igrati odbojko, ter Marchiola Vodi iz Prvačine, kjer je z bronastim odličjem v minulem državnem prvenstvu sklenil igralsko pot.

"Najprej me je pritegnil nogomet, ki sem ga začel igrati v domačih Goriških brdih, pozneje pa sem se na Osnovni šoli na Dobrovem, tudi zaradi višine, preizkusil v odbojki. Žal so me večkrat pestile poškodbe, tako da sem se že nekaj časa pripravljaj na konec igralске kariere," pravi Samo Miklavc, ki odbojarsko pot nadaljuje med trenerji. V minuli sezoni je starejše dečke Prvačine popeljal do državnega naslova.

"Mlade želim navdušiti za odbojko, jih čim več naučiti. Ko bo napočil čas, pa se bom preizkusil tudi kot trener članskih ekip," dodaja Samo, ki se vedno zelo rad spominja časov, ko je z ekipo Salonita pridno nabiral lovorike, s Kanalci pa igral tudi v najelitnejšem evropskem klubskem tekmovanju.

V svoji igralski karieri je nosil tudi drese italijanskega Loreta, španske Unicaje Almerie, Maribora, grškega Aleksandropolisa in turške Belediye Tokat. Poleg številnih državnih in pokalnih naslovov se še posebej rad spominja zgodovinske prve uvrstitve slovenske reprezentance, katere kapetan je bil, na evropsko prvenstvo leta 2000 na Češkem.

Foto: M. Lazar

Nekdanji kapetan odbojkarjev Salonita Samo Miklavc (skrajno desno) je končal bogato igralsko kariero.

V Samotovi ekipi poslovilnega večera so nastopili **Jasmin Čuturič, Mišo Pušnik, Saša Gačnik, David Slatinšek, Tomislav Šmuc, Gregor Basanež, Damir Šabec**, vodil pa jo je Miklavčev dolgoletni trener pri Salonitu **Dragutin Šuker**, ki se je vabilu z veseljem odzval. V prvem nizu revijalnih srečanj je moštvo Sama Miklavca z 31-29 premagalo Salonit, v drugem pa z 22-25 klonilo proti Marchiolu Vodi iz Prvačine. Zatem je Salonit z 2-0 (19, 21) premagal Prvačane.

Marko Lazar

ODZIV

O meteoritu iz Avč

Spet je aktualen "naš" meteorit, saj se baje zanj zanimajo celo v Ameriki. Predvsem pa je spet aktualna lična, skoraj luksuzna revija Meteorit iz Avč v dolini Soče 1908-2008, ki je izšla z zamudo šele dva meseca po praznovanju stote obletnice padca meteorita. Zato tudi ni dosegla svojega namena.

Revijo sta izdala Športno-kulturno-turistično društvo (ŠKTD) Avče in

Prirodoslovni muzej Slovenije. Tako vsaj piše na prvi strani. V resnici je to izdelek nekaterih drugih, ki pa niso upoštevali vseh nasvetov in pripomb vaščanov.

Uredil in oblikoval jo je Dragan Božič. Sam je opravil tudi izbor gradiva in publikacijo dal v tisk. Vodstva ŠKTD Avče kot soizdajatelja ni niti seznanil z vsebino in ni dovolil vpogleda v izbrano gradivo, avtorske pravice pa pripisal sebi. Kot član pripravljalnega odbora za proslavo stote obletnice je bil sicer zadolžen, da zbira gradivo za revijo. Ni pa bil pooblaščen za samosvoje ravnanje in odločanje. In tudi rok izdaje je zamudil.

Da mu za mnenje vaščanov ni kaj dosti mar, je dokazal že s tem, ko je o padcu meteorita objavil v reviji samo dva prispevka Avčanov. Morda nalašč dva tako protislovna, da ne vemo, kdo govori resnico.

Revija je opremljena z zelo kakovostnimi fotografijami vasi Avče in nekaterih njenih znamenitosti.

Napisana je strogo strokovno, zato je vaščanom morda manj razumljiva, a vsekakor dobrodošla.

Pripis:

Zakaj je moralo preteči domala sto let, da je obelodanjen za našo znatnost tako pomemben dogodek kot je padec edinega, na slovenskih tleh najdenega meteorita.

Avče so tedaj spadale v avstroogrsko monarhijo, zato je tudi meteorit romal na Dunaj. Vas je kmalu za tem doživela prvo svetovno vojno. Glavna frontna črta je polni dve leti potekala prav tu na reki Soči. Vsi vaščani so morali v begunstvo. Sledila je 25-letna italijanska okupacija. Ta je Avče preimenovala v Auzza.

Zgodila se je še druga svetovna vojna, prišla Jugoslavija in končno samostojna Slovenija.

Tako je teh sto let preživljala vas Avče in štirikrat menjala gospodarja oz. bila dodeljena drugi državi.

Meteorit z imenom Avče pa je ves ta čas mirno spal na Dunaju, tako rekoč brez domovine. Šel je domala v pozabo. Pri tem bi verjetno vsaj še nekaj časa ostalo, če ga ne bi slučajno odkril novinar g. Ilič na veliki razstavi meteoritov dunajskega muzeja in o tem pisal v Delu 13. junija 2001. Če tega članka ne bi bilo, verjetno tudi lanske proslave 100. obletnice v Avčah ne bi bilo, kajti nihče od sodelujočih ni dotlej o avškem meteoritu vedel prav ničesar.

Iličev članek je Vida Najdič razbesila na oglasni deski v Avčah, kjer je bil na ogled vaščanom ves mesec. Nekateri posamezniki, ki so ga prebrali, so že tedaj razmišljali na bližajočo se stoletnico, ki ne bi smela kar tako mimo nas.

Vaščani so v okviru ŠKTD Avče pripravili res odmevno proslavo 100. obletnice padca meteorita, ki nosi ime Avče.

Cvetka Mrak-Mihonova
Nova Gorica

Twirling Uspešno na EP v Franciji

Foto: K.M.

Uspešne slovenske reprezentantke

Twirlarica **Ana Kašček**, 22-letna študentka Fakultete za šport se je s prvim mestom na letošnjem državnem prvenstvu v Slovenski Bistrici uvrstila na evropsko prvenstvo v twirlingu, ki je bilo med 10. in 12. julijem v Strasbourgu v Franciji.

Skupaj z ostalimi šestnajstimi tekmovalkami iz Pirana, Hajdine in Slovenske Bistrice, ki so se kvalificirale na EP, je Kaščekova nastopila za slovensko reprezentanco pod vodstvom selektorja **Saša Koprivnika**. S svojo kakovostjo so močno izstopali twirlarji iz Francije in Italije.

Foto: K.M.

Figuralika Ane Kašček

Slovenska ekipa se je uvrstila na 12. mesto, kar je za slovenski twirling dober uspeh.

Takoj po vrnitvi z evropskega prvenstva je Ana Kašček uspešno opravila izpit za učitelja twirlinga, ki je potekal v sklopu izobraževanja strokovnih kadrov v športu. Tečaj je organizirala Twirling zveza Slovenije pod okriljem Fakultete za šport v Ljubljani. Izpit so opravile tudi njene klubske kolegice **Nena Štendler**, **Tina Maffi**, **Anja Rustja** in **Angelika Koncut** skupaj s prvimi dvanajstimi učitelji twirlinga v Sloveniji.

Karmen Maffi

Košarkar Tine Horvat, mladinski reprezentant Preboj kljub nenormalnim razmeram

(Apel staršev: "Ne zapravite košarke v Desklah")

DESKLE – Predstavniki Krajevne skupnosti, Košarkarskega kluba Salonit Anhovo in mladinskega društva so v prostorih KS pričakali in pozdravili **Tineta Horvata**. Ob izjemnem uspehu, ko je letos z ostalimi soigralci zagotovil slovenski mladinski reprezentanci nastop v elitni evropski skupini; je mladi športnik drugi vrhunski košarkar iz naše krajevne skupnosti.

Piše: **Nataša Jerončič**

Tine je edini predstavnik zahodnega dela Slovenije in ob dejstvu, da prihaja iz majhnega kraja; smo krajanje Deskel izredno ponosni na njegov dosežek.

Sponzorji so se za udeležbo na sprejemu opravičili, zato pa je predsednik KS Deskle **Klemen Stanič** prenesel njihove čestitke. Tako so Tinetov uspeh pohvalili direktor Salonita Anhovo **Jože Funda**, ravnatelj OŠ Deskle ter Desklan in trener košarkarjev Nove Gorice **Dejan Gašparin**.

Predsednik desklanske krajevne skupnosti **Klemen Stanič** je poudaril, da so s to slovesnostjo želeli pokazati javnosti in dati pozitiven zgled mladini, da je moč tudi v majhnem kraju vzgojiti dobre športnike.

Med klepetom so predstavniki KK

Salonit Anhovo obudili spomine na zgodovino košarke v Desklah.

Foto: N. Jerončič

Tinetu Horvatu (v sredini) uspel preboj v reprezentanco

Sergij Močnik je kot prvi Tinetov trener prinesel s sabo in mu izročil zapisnik tekme med Desklani in Ajdovci. To so bili prvi koraki in koši, ko so začeli skupaj s Tinetom zmagovati. Tine se je košarkarske abecede učil v Desklah, v stari telovadnici. Košarkarsko maturo pa je "položil" v dresu KK Nova Gorica in z nastopi v 1. A SKL v se-

zoni 2008/2009.

Iz izjave Tinetovih staršev je bilo razbrati, da košarkarji delajo v Desklah v nenormalnih razmerah, a kljub temu je Tinetu uspelo doseči preboj v slovensko mladinsko reprezentanco. Seveda, z mnogo dela, treningi, odrekani - tako Tineta kot njegovih staršev. Ob zapisovanju pohval in besed vseh navzočih se mi je naježila koža, ko je Tinetova mama izjavila: "Ne zapravite košarke v Desklah". Mislim, da ni kaj dodati k tej izjavi. Naj se pa nad njo zamislijo odgovorni na Občini Kanal.

Vsi prisotni na sprejemu so se strinjali, da je vendarle boljše preventiva v obliki športa kot pa kurativa. Najboljša zasvojenost je zasvojenost s športom. Pelje te v višavo in daljavo: Tineta je pripeljala v slovensko mladinsko reprezentanco Slovenije.

Tine, čestitke in vztrajaj še naprej! Veselimo se tvojih uspehov in imamo upanje, da bodo tebi in **Janu Močniku** sledili tudi drugi fantje iz Deskel.

Spust z gorskimi kolesi Tadejev uspeh

Foto: V. Jakopič

Tadej Humar

V Kranjski Gori je 27. septembra letos potekalo finale slovenskega pokala v spustu z gorskimi kolesi.

Udeležili so se ga tudi člani Športno-kulturno-turističnega društva (ŠKTD) Avče. **Tadej Humar** je v skupni uvrstitvi zasedel 3. mesto, medtem ko je bil drugi v skupini Elite. Ob vrnitvi domov mu je društvo pripravilo sprejem in ga tudi simbolično nagradilo.

Srečanja so se udeležili tudi njegovi prijatelji in starši ter družno proslavili Tadejev uspeh.

Čestitke in uspešno naprej!
(ŠKTD Avče)

Foto: V. Jakopič

Dobre volje ob dosežku ni manjkalo

Državno prvenstvo v 4krosu

Foto: A. K.

Proga zdržala, štartna vrata padla

LOŽICE - Na sončno soboto, 11. julija, so bile oči slovenske gorskokolesarske javnosti uprte v naš kraj. Lokalni kolesarji smo, pod okriljem Športno-rekreativnega društva Ložice, organizirali krstno tekmo na novozgrajeni 4kros progi. A to ni bila kakršna koli lokalna veselica. Petdeset najboljših kolesarjev iz vse Slovenije je bilo boj za naslov državnega prvaka. V kvalifikacijskih vožnjah se je najbolje odrezal Mariborčan **Tilen Frank**, pred domačinom **Kristjanom Medveščkom**. Postavil je tudi prvi uradni rekord, saj je s povprečno hitrostjo 43km/h prevozil ciljno črto v slabih petindvajsetih sekundah.

Na otvoritveni slovesnosti se je v rezanju traku preizkusil vodja sekcije **Vid Bevčar**, pomagala pa sta mu predsednik KS Deskle **Klemen Stanič** in predstavnik Soških elektrarn Nova Gorica (SENG) **Roman Mugerli**. Prvi krog finalnih voženj je minil brez presenečenj, saj so boljši kolesarji kar pometli s konkurenco. Žal pa je okvara najetih štartnih vrat onemogočila nadaljevanje tekmovanja po strogih pravilih mednarodne kolesarske zveze. In obveljala je odločitev sodnikov, da veljajo rezultati iz kvalifikacij.

Državni prvak je postal **Tilen Frank**, mesto najboljšega mladince pa je zasedel domačin **Kristjan Medvešček**. Doma je ostalo tudi srebro v kategoriji amaterjev; ki ga odslej nosi **Andraž Krašček**, **Dejan Krašček** pa si je okoli vratu nadel bron.

Tekmovalci so se 10. oktobra na progi v Ložicah spet borili v finalu pokala Slovenije v 4krosu.

Andraž Krašček

Turnir KK Salonit Mokri pod koši

DESKLE - Košarkarski klub Salonit je konec junija pripravil turnir v igri pod koši. Trajal je ves dan.

Piše: **Nataša Jerončič**

Dopoldne so se najprej pomerili mlajši dečki letnik 1997. Nastopile so košarkarske ekipe Salonita, Vipave, Tolmina in Kraškega zidarja. Najboljši so bili "zidarji", drugo mesto je pripadlo domačinom, tretje Tolmincem, zadnji pa so bili Vipavci. Pohvaliti gre vse, saj so se borili "kot levi".

Popoldanski in večerni čas pa je bil rezerviran za članske ekipe Salonita, Bo-ku-bo-ja, Jager boys-ov, Last minute-ja, TŠC-ja in Tolmina. Fantje so se trudili in skušali zadeti čim več košev. Najbolj je to uspelo ekipi Jager boys, ki je tudi slavila zmago. Takoj za njimi se je uvrstil Salonit, tretje mesto so zasedli Tolminci, zadnji pa so bili – pač v skladu z imenom – košarkarji iz Last minute.

Fantje so se preizkusili tudi v metanju trojčk.

Tekme so se odigrale tako v telovadnici OŠ Deskle kot tudi na zunanjem igrišču, čeprav je vmes deževalo. Na žalost pa so morali gledalci na zunanjem igrišču ploskati in se veseliti z igralci stoje. Tam namreč ni sedežev in vsak si je pomagal, kot je vedel in znal.

Poudariti še velja, da je prireditelj izpeljal turnir z minimalnimi stroški in dobršno mero dobre volje, voljo, saj je Občina Kanal letos namenila klubu veliko manj sredstev kot prejšnja leta. A to je že druga zgodba.

Foto: N. Jerončič

Mrežice so se tresle ves dan

manufaktura

kjer je dober nakup pravilo

**MANUFAKTURA
Deskle**
Srebrničeva 20
tel.: (05) 305 20 14

**MANUFAKTURA
Kanal**
Trg svobode 5
tel.: (05) 305 10 59

Urnik:

pon - pet od 8.00 - 12.00 & 15.00 - 18.00

Sobota od 8.00 - 12.00

PROMOCIJSKI 10% POPUST NA NOVO BLAGOVNO ZNAMKO

MADONNA - UGODNE CENE!

POPUST SE OBRAČUNA PRI BLAGAJNI - DO 15.11.2009

ZAHVALA

Manufaktura d.d. se zahvaljuje občini Kanal ob Soči in njenemu županu g. **Andreju Maffiju** za razumevanje in pomoč pri obnovitvi lokala v Kanalu. V prepričanju, da je lepa podoba kraja in prisotnost trgovske ponudbe vsem v ponos in zadovoljstvo, se bomo s skupnimi močmi še naprej trudili, da bomo ostali prisotni v vašem kraju. Vzporedno pa se bomo še naprej trudili za nas skupen razvoj in iskanju rešitev, da naša ponudba v čim večji meri izpolni vsa vaša pričakovanja. V tem ste nam krajani in občina v glavno oporo in pomoč.

Hvala.

Celoten kolektiv podjetja Manufaktura d.d.

**10€
BON
10€**

manufaktura

kjer je dober nakup pravilo

Bon za popust ob nakupu nad 65€.

Vnovčljiv do 15.11.09 v poslovalnici Manufaktura Kanal in Manufaktura Deskle

Vračilo denarja v nobenem primeru ni mogoče.

Boni se ne seštevajo, koriščenje bona ne velja za plačilo blaga v akciji.

Vseživljenjsko učenje

Hoş Geldiniz! Dobrodošli! Leonardo da Vinci na Cipru

Kot nora sem iskala partnersko organizacijo, ki bi me bila pripravljena za nekaj mesecev gostiti v okviru Leonardo da Vinci prakse. Gre za projekt mobilnosti znotraj programa vseživljenjskega učenja, ki ga finančno podpira Evropska komisija. Kolebala sem med Turčijo, Romunijo ter Ciprom. Imela sem natanko teden dni časa, da poiščem organizacijo, podpisem pogodbo in se odpravim novim dogodivščinam naproti.

Popisuje Vesna Velišček; slike: Osebni arhiv

Še sreča, da obstaja internet in danes tako priljubljen Facebook ter mednarodna poznanstva, ki sem jih sklenila že pred leti. Vedela sem, da želim opravljati prakso preko programa Leonardo da Vinci v nevladni organizaciji. In kot po naključju dobim sporočilo od punce iz Cipra, v katerem mi je poslala elektronski naslov osebe, ki dela v nevladni organizaciji na Cipru. S to osebo stopim v kontakt in še isti dan dobim od nje pozitiven odgovor, da me sprejmejo na desettedensko prakso v organizacijo The Management Centre. Toda v elektronski pošti je z velikimi črkami še zapisano: "Pozanimaj se, če lahko opravljaš prakso tudi na severnem delu Cipra, ki ni v EU, da ne boš imela pozneje težav."

Kljub temu, da se organizacija nahaja na severnem delu otoka, priznanem samo s strani Turčije, ki je leta 1983 razglasil svojo neodvisnost pod imenom Turška republika severni Ciper, ima svojo himno, zastavo, denar ter voditelja. Tam lahko brez problema opravljam prakso, kajti Evropska komisija Ciper ne deli na dva ločena dela, ampak ga smatra kot celoto.

Izključujoče o Cipru

O Cipru nisem imela dovolj informacij. Zelo skope podatke o takojšnjih trenutnih razmerah sem izbrskala na svetovnem spletu. Dvomila pa sem v informacije, ki so mi jih pošiljali prijatelji iz grškega in turškega dela Cipra. Te infor-

mem?! Kupila sem povratno letalsko vozovnico Ljubljana-Istanbul-Ercan in med poletom molila, da ne delam nič nelegalnega. Strah je bil odveč, saj so mi ob prehodu meje na posebni list papirja odtis-

ob morju, vodila team building aktivnosti, ...

Proti koncu usposabljanja sem zbrala gradivo ter skupaj s sodelavcem izdelala kratek film o moji izkušnji na Cipru.

Plaža na grški strani: domnevno rojstni kraj Afrodite iz morske pene

Žičnata ograja deli glavno mesto

Mir doma, mir na svetu pred mejo
macije se niso dopolnjevale, ampak so se izključevale. Na ciprski ambasadi, kjer je ambasador grški Ciprčan, so mi dopovedovali, da na severni, okupirani del Cipra s strani turških vojaških čet, ne smem vstopiti, ker je to nezakonito. Kaj naj torej naredim?! Komu naj verja-

nili vstopni žig. Ciper, tu sem!!! In desettedenska dogodivščina se je začela.

Službovanje za prihodnost

Huseyin, ki sem ga spoznala pred dvema letoma na seminarju v Makedoniji, mi je v mirnem delu Nikozije poiskal lično stanovanje, ki sem si ga delila še s dvema trenerjema pri Svetu Evrope. Do službe sem imela le deset minut hoda. Delala sem od ponedeljka do petka. Prvi dan me je v pisarni na računalniku čakal napis: "Dobrodošla. Upamo, da se boš z nami imela fajn."

Z mentorico Tanyel sva že pred mojim odhodom izoblikovali desettedenski plan mojega praktičnega usposabljanja na Cipru, ki sem si ga sproti prilagajala in dopolnjevala. Seznanila sem se z delovanjem nevladnih organizacij na turškem delu Cipra, sodelovala sem pri nastajanju politike prostovoljstva ter izboljšavi spletne strani www.volunteercyprus.org, iskala sem možnosti za mlade turške Ciperčane v evropskem prostoru ter potencialne partnerje, ki bi bili pripravljeni gostiti osebo v okviru prakse Leonardo da Vinci na turškem delu Cipra. Pomagala sem na projektih Engage, Independant Media Center, Celebrating Diversity and Volunteerism across Cyprus, predstavila sem programa Mladi v Akciji ter Leonardo da Vinci, napisala sem nekaj člankov o nevladnih organizacijah na turškem delu Cipra, organizirala fotografiranje starega dela mesta Nikozija, piknik

Pri učenju turščine

Skratka, nikoli mi ni bilo dolgčas. Poleg tega sem se udeleževala različnih kulturnih prireditev, delavnic povezanih z reševanjem konfliktov. Učila sem se tudi turški jezik z grško Ciprčanko, kar je bilo nekaterim zelo nenavadno. Mejo sem prehajala večkrat na dan, pila turško kavo na turški strani, pivo Keo pa na grški strani. Poskušala sem razumeti obe strani, njihove zgodbe in upanja za prihodnost. Izkušnja prakse Leonardo da Vinci mi je prinesla veliko novih prijateljev, nepozabnih odkritij turškega in grškega dela otoka ter novega znanja v nevladnem sektorju.

Piknik v kraju Tatlis

S kolegi iz The Management Centre

Šege in običaji

Po sledih cerkva desklandske župnije

Župnija Deskle se lahko ponosno pohvali z lepim številom cerkvic in cerkva, ki so posejane po njenem območju. Kar šest jih je in vsaka od njih ima svojstveno znamenitost.

Opisuje: Ana Križnič

Cerkev svetega Jurija

Župnijska cerkev je posvečena svetemu Juriju, svetniku, ki goduje 23. marca in so si ga za zavetnika vzeli vojščaki in številna mesta.

družnično cerkvico, ki so jo povečali konec 19. stoletja, vendar le za nekaj let, saj je bila med prvo svetovno vojno porušena. Dandanes se bohota z zanimivim zvonikom, ki se cerkve ne drži, lič-

Foto: Arhiv TIC Kanal

Zanesljivo o svetem Juriju vemo samo, da je bil vojščak višjega rodu, rojen v Kapodokiji v Mali Aziji, kjer je umrl leta 303. Legenda ga opisuje kot čudežnega vojščaka, ki je v boju premagal zmaja. Ta boj simbolizira zmago krščanstva nad poganstvom. Svetnika je zelo kmalu vzljubilo preprosto ljudstvo. Tako na njegov god zlasti na vzhodu Slovenije ter v Beli krajini praznujejo začetek pomladi - jurjevanje. V Desklah svetnika častijo od leta 1757, ko so postavili majhno po-

nim oltarjem s figuro svetega Jurija, ki prikazuje trenutek, ko svetnik s sulico ubije zmaja ter ga potepta. Dragocena je tudi osrednja poslikava prezbiterija, ki je delo slikarja in benediktinskega patra Gabriela Humka.

Cerkvica na Gorenjem Polju

Starejša cerkvica stoji na Gorenjem Polju. Posvečena je nadangelu Michaelu, enemu izmed treh glavnih angelov, ki naj bi po Cerkvenem

izročilu spremljal duše umrlih ter jih tehtal po njihovih dobrih delih. Zaščitnik Evrope, trgovcev, ubogih duš, lekarnarjev ... goduje 29. septembra.

Prva cerkvica je tu stala že pred letom 1477, vendar so jo požgali Turki. Leta 1484 so tako začeli graditi novo, ki so jo nato, najbrž zaradi oskrunitve ali poškodb, še enkrat posvetili leta 1557. Zaradi naraščanja števila prebivalstva pa so cerkvico dodatno povečali sredi 19. stoletja. Pravilno orientirana kamnita cerkev, ki jo obdaja pokopališče, ima glavni oltar iz leta 1872. Zanimiv je zaradi sto let starejšega tabernaklja. V oltarju je upodobljen nadangel Gabriel z mečem in desnico, ki kaže v nebo. Stranska oltarja sta posvečena sveti Lurški Materi Božji ter svetemu Jožefu.

Sveti Janez Svetnik v Plavah

V Plavah od leta 1866 stoji cerkvica sv. Janeza Svetnika. Janez Krstnik, ki goduje 24. junija, naj bi bil sin Zaharija in Elizabete ter Jezusov oznanjevalec. Oznanjeval ter krščeval je ljudi v reki Jordan. Kralj Herod ga je v zameno za Salomin ples dal obglaviti.

Cerkvica znamenitega svetnika je primer neoromantike (obujanje romantike v 19. stoletju), ima značilne polkrožne loke, ki se kažejo

Foto: Arhiv TIC Kanal

bila med prvo svetovno vojno porušena ter kmalu znova postavljen. Kot navadno glavni oltar krasí kip zavetnika, ob njem pa stojita še kipa svetega Antona Puščavnika ter svete Terezike. Notranjost cerkve je temna, saj svetlobo dajejo le štiri majhne odprtine.

Sveti Matej v Kamenici

V Kamenici blizu Goljevice stoji cerkvica svetega Mateja, zavetnika menjalcev, knjigovodij, uradnikov. Evangelist, mučenec in eden od dvanajsterice apostolov goduje 21. septembra, shod na Kamenici pa je prvo septembrsko nedeljo. Cerkvica iz 15. stoletja je gotskega stila, posvetili so jo najbrž leta 1854. Podobno kot vsej vasi prva svetovna vojna cerkvici ni prizanesla. Skoraj v celoti je bila porušena, nato pa leta 1935 znova zgrajena v prvotnem slogu. Sedanji oltar je lesen in predstavlja evangelista Mateja s peresom v roki in z njegovim atributom - angelom.

Cerkvica svetega Ahaca

Za konec pa še k zgodovinsko zelo pomembni cerkvi svetega Ahaca, svetnika, ki goduje 22. junija, in je tesno povezan s Slovani. Pod njegovim vodstvom naj bi slovanska vojska porazila vojsko bosanskega paše Hasana in tako ohranila svoje ozemlje. Po legendi naj bi

Foto: Arhiv TIC Kanal

v notranjosti, na portalu in oknih. Glavni oltar krasí slika cerkvenega zavetnika. Ima tudi stranski oltar Matere Božje.

Cerkvica na Paljevem

Redko čaščenemu in poznanemu svetniku, svetemu Kvirinu, je posvečena cerkvica na Paljavem. Svetnik, ki je bil najbrž rojen na ozemlju današnje Hrvaške ter bil okoli leta 300 škof v Sisku, je navadno upodobljen z mlinskim kamnom okoli vratu oziroma klečeč v vodi, kar ponazarja njegovo mučeniško smrt. Paljevska cerkev ga ponazarja z drugim atributom: kot škofa z govedom ob nogah, saj je svetnik zavetnik paše in živine. Prav zaradi tega je shod na Paljevem kar dvakrat - spomladi, ko se živino žene na pašo, ter jeseni, ko se jo zopet pelje v hleve. Prvotno cerkvico so zgradili leta 1513, a je

cerkev postavil tolminski grof, ki ga je pri tovorjenju vina iz Goriških brd skoraj odeslo naraslo vodovje. Obljubo, da bo v primeru rešitve sezidal cerkvico, je kasneje izpolnil in v začetku 15. stoletja dal postaviti lepo gotško cerkvico. Njena glavna znamenitost je čudovito poslikana notranjost z motivi svetnikov, mučeništva Ahaca ter njegovih prijateljev, Marijinega oznanjenja ... Čudovite freske naj bi nastale okoli leta 1460. Cerkvica je bila obnovljena leta 1990 in je ponos prebivalcev Prilesja. Seveda je v članku zajetih samo nekaj drobtin dolge in lepe zgodovine šestih cerkva. Prav gotovo pa boste njihov duh najbolje začutili, da jih obiščete, če jih še ne poznate.

Pa naj bo to na lepo nedeljsko popoldne, na sam shod ali kar tako, pač za popestritev dneva.

Časopis Most izdaja občina Kanal ob Soči, Trg svobode 23, 5213 Kanal. Odgovorna oseba izdajatelja: Andrej Maffi. Odgovorni urednik: Valter Pregelj. Člani uredniškega odbora: Ksenija Černuta, Irena Hočevar Križnič, Darja Skrt, Bojan Perše. E-naslov: glasilomost@yahoo.com. Oblikovanje: Capelo d.o.o. Tisk: Kočevski tisk. Naklada: 2.500 izvodov. Časopis Most je vpisan v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 705.